

GOSPO OD KRUNICE
MOLI ZA NAS

Izvješće

o kršenju prava na
slobodu vjeroispo-
vijesti muškaraca
okupljenih u javnoj
molitvi krunice u
2023. godini

u ime obitelji

Izvješće

o kršenju prava na slobodu
vjeroispovijesti muškaraca
okupljenih u javnoj molitvi
krunice u 2023. godini

ZAGREB, svibanj, 2024.

u ime obitelji

Izdavač:

UDRUGA U IME OBITELJI

Vankina ulica 2, 10000 Zagreb

Kontakt: sloboda.vjeroispovijedi@uimeobitelji.net

<http://uimeobitelji.net>

www.facebook.com/UImeObitelji

IBAN: HR5223600001102351957

Fotografije:

HINA, Narod.hr

Sadržaj

Uvod	5
Povijesna utemeljenost i opravdanost javne molitve krunice	10
Klasifikacija napada	15
Napadi na slobodu vjeroispovijesti muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krunice	19
Elementi medijske dehumanizacije	69
Zaključak	75

*Svakom se priznaje pravo na javno okupljanje
i mirni prosvjed u skladu sa zakonom.*

Ustav Republike Hrvatske, članak 42.

Uvod

Izvešće o kršenju prava na slobodu vjeroispovijesti muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krunice u 2023. godini izdvojeno je i, zbog važnosti teme, tretirano kao zasebni dio Izvešća o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu i katoličke vjernike u Hrvatskoj u 2023. godini. U ovom izvješću **popisani su, predstavljeni i analizirani napadi na muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice koju je na glavnom trgu glavnoga hrvatskog grada Zagreba i trgovima još devet hrvatskih gradova organizirala inicijativa Muževni budite.** Totalitarnu propagandnu kampanju protiv muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krajem 2022. godine, kada je molitvena inicijativa i započela, **pokrenuli su aktivistički antikatolički mediji. Zatim se kampanja prelila i u glavnostrujaške medije i na trgove na kojima su sustavno organizirani prosvjedi protiv javne molitve.** Prosvjede su predvodile aktivističke udruge, pojedinci te političari i političke stranke ljevice. Izvešće **donosi javno dostupne, konkretne napade na muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice, kao i osvrt na nacionalni, europski i međunarodni pravni okvir koji se krši protivljenjem slobodnoj javnoj molitvi.** Čitatelj će dobiti uvid i u **povijesno-teološku utemeljenost molitvenih nakana javne molitve** koje su također protivnici javne molitve krunice dovodili u pitanje. U ovom su izvješću napadi na javnu molitvu i molitelje krunice **kategorizirani od nekažnjivih djela - iznošenja stereotipa i predrasuda, neargumentiranog optuživanja i iznošenja neistina, preko kažnjivih djela poput iznošenja kleveta do kaznenih djela protivnih odredbama Zakona o suzbijanju diskriminacije.** Nažalost, u ovom su izvješću izuzetno brojna djela i napadi kojima su prekršene odredbe Kaznenog zakona - javno poticanje na nasilje i mržnju i u manjoj mjeri kazneno djelo zločina iz mržnje radi vjeroispovijesti.

U listopadu 2022. godine katolički molitveni i duhovni projekt *Muževni budite* okupljen oko bratstva *Vitezovi Bezgrješnog Srca Marijina* započeo je molitvenu akciju koja se, kako navode, na čast Blažene Djevice Marije, **održava svake prve subote u mjesecu.** Na sudjelovanje u molitvi Gospine krunice pozvani su muškarci u gradovima diljem Hrvatske, a od početnog okupljanja na glavnom zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića, molitveno okupljanje proširilo se do prosinca 2023. i na ulice i trgove 10 hrvatskih gradova. Molitveno okupljanje održalo se u **Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Virovitici, Vinkovcima, Trogiru, Šibeniku, Zadru, Splitu i Slavanskom Brodu.** Muškarci koji su se subotama okupljali u molitvi krunice istaknuli su sljedeće molitvene nakane:

1. za domovinu, mir i obraćenje hrvatskog naroda,
2. za muškarce - da postanu duhovni autoriteti u obitelji koji će hrabro svjedočiti i prenositi katoličku vjeru,
3. za život u predbračnoj čistoći, za čednost u odijevanju i ponašanju te za obnovu katoličkih brakova,
4. za prestanak pobačaja i otvorenost bračnih parova životu,
5. za svete, autentične i beskompromisne crkvene pastire i nova duhovna zvanja,
6. za duše u čistilištu,
7. za osobne nakane.¹⁾

Ova je molitvena akcija od samog početka izazvala izrazito veliku pozornost medija. Iz mjeseca u mjesec negativno medijsko izvještavanje o molitvi

1) <https://muzevniбудite.com/i-ove-subote-muskarci-mole-krunicu-u-vise-od-10-hrvatskih-gradova/> (pristup ostvaren 30. 7. 2023.).

postajalo je sve obimnije, agresivnije i sustavnije. Postupno se javna kampanja blaćenja s ideologiziranih i krajnje antikataličkih medija koji su je započeli, prenijela i na glavnostrujaške medije. U prvim mjesecima 2023. medijska je kampanja najprije bila usmjerena na ismijavanje, omalovažavanje i diskreditaciju muškaraca okupljenih u miroljubivoj molitvi krunice. Zatim se usmjerila na njihovu denuncijaciju, dehumanizaciju i demonizaciju da bi se naposljetku prelila na trgovce i ulice gdje su udruge civilnog društva i političke stranke sustavno organizirale prosvjede i performanse kako bi onemogućile molitvu krunice. I izrazile svoje negodovanje prije svega zbog toga što se molitva, smatraju, **koristi kako bi se zastupali politički stavovi usmjereni protiv emancipacije žena i protiv pobačaja**. Medijsko izokretanje teza, zastrašivanje i manipulacije nakanama molitelja rezultirale su stvaranjem atmosfere koja se prelila na ulice i rezultirala društvenim i političkim sukobima, diskriminatornim, prostačkim i uvredljivim izjavama, pozivima na nasilje, verbalnim obračunima i, u atmosferi krajnje eskalacije, sukobima na granici, pa i preko granice fizičkog obračuna, od kojeg je molitelje krunice, morao štititi kordon interventne policije.

U Izvješću o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu i katoličke vjernike u 2022. godini upozorili smo na korijene difamacijske kampanje protiv molitelja krunice na javnom mjestu. Istaknuli smo da je već 10. listopada 2022. filozof, teolog i kolumnist, bivši zastupnik u Hrvatskom saboru iz redova političke stranke Most te predsjednik Gradskog vijeća grada Zadra izabran na listi **Socijaldemokratske partije Hrvatske Marko Vučetić** na portalu Autograf netočno istaknuo da se okupljeni muškarci zalažu za „zabranu propitivanja autoriteta muškaraca“²). Uslijedili su difamacijski tekstovi **Hrvoja Šimičevića i Borisa Dežulovića u Novostima**, Gordana Duhačeka i Željka Porobije

2) <https://www.autograf.hr/pa-tko-je-uopce-i-pomislio-da-ivu-sanadera-treba-osuditi/> (pristup ostvaren 9. 11. 2022.).

na portalu Index.hr te Dragana Markovine na portalu Telegram.³) Tekstovi nastali u posljednja tri mjeseca 2022. koja su ujedno bila i prva tri mjeseca molitvene akcije, netočno su isticali sljedeće: da su muškarci okupljeni u molitvi povezani s „opasnim“ pokretima u Poljskoj, da se ne protive pedofiliji u Crkvi, nego se zalažu za „povratak u srednji vijek“ i uspostavljanje teokracije u Hrvatskoj. Etiketiralo ih se kao **klerofašiste, ultrakatolike, ekstremiste i mizogine** (ženomrzačke) protivnike ženske emancipacije. Počelo ih se nazivati različitim pogrdnim imenima i nadimcima, od kojih svakako valja istaknuti u javnosti i medijima normaliziran i ustaljen pejorativni oblik - „klečavci“. Smjer kampanje etiketiranja, vrijeđanja, diskreditiranja i lažnog predstavljanja u svojem je naslovu od 4. prosinca 2022. definirao povjesničar i kolumnist, osnivač političke stranke Nova ljevica **Dragan Markovina**: „Klečanje na trgovima dio je šireg plana katoličkih fanatika. Ako se liberalni dio društva ne trgne, mogli bi ga ostvariti.“ Markovina i drugi autori perpetuiranjem ovakvih napada, usmjerili su daljnje raspoloženje dijela javnosti **huškajući ih na molitelje zbog njihove**

3) <https://www.portalnovosti.com/s-koljena-na-koljeno> (pristup ostvaren 19. 12. 2022.), <https://www.portalnovosti.com/molitva-djevice-marije> (pristup ostvaren 8. 11. 2022.), <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/klecanje-na-trgovima-dio-je-sireg-plana-katolickih-fanatika-ako-se-liberalni-dio-drustva-ne-trgne-ostvarit-ce-ga/> (pristup ostvaren 19. 12. 2022.), <https://www.index.hr/vijesti/clanak/pitajte-tipove-s-trga-na-temelju-kojih-tekstova-misle-da-su-muski-duhovni-autoriteti/2417763.aspx> (pristup ostvaren 27. 12. 2022.), <https://www.index.hr/vijesti/clanak/tko-stoji-iza-klecvaca-na-trgu-bana-jelacica/2418047.aspx> (pristup ostvaren 17. 12. 2022.), <https://www.portalnovosti.com/ekstremisti-na-koljenima> (pristup ostvaren 19. 12. 2022.), <https://www.index.hr/vijesti/clanak/profesor-split-skog-kbfa-podrzava-klecvace-u-rh-se-provode-protubozji-zakoni/2424434.aspx> (pristup ostvaren 29. 12. 2022.).

navodne opasnosti. Uviđajući te pojave, u Izvješću o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu i katoličke vjernike u 2022. godini je zaključeno:

„Političkim etiketiranjem molitelja povezivanjem sa zagovaranjem teokracije i ‘klerofašizma’ medijski su djelatnici na čitatelje nastojali prenijeti emocije straha, nesigurnosti, odbojnosti i srdžbe. Kreirajući narativ o opasnosti, ekstremizmu, radikalnosti i skrivenim namjerama okupljenih vjernika, stvarala se toksična i mrziteljska društvena atmosfera u kojoj je postalo dozvoljeno vrijeđati jednu društvenu skupinu do razine dehumanizacije čime se kod konzumenta navedenih poruka odnosno čitatelja medija koji su napadali molitelje nastojalo postići emocionalno rasterećenje. Emocionalno rasterećenje jedan je od krajnjih ciljeva propagande totalitarizma budući da ono na društvenoj razini nudi na lažnim temeljima konstruiranu psihološku racionalizaciju vlastitih pogrešaka te omogućava povratak vjere u vlastite snage.“^(4), 5)

U izvješću za 2022. pokazano je kako je difamacijska kampanja protiv muškaraca okupljenih u miloljubivoj molitvi krunice **sljedi model totalitarne antisemitske propagande** kakva se provodila u periodu prije i tijekom vladavine nacista u Njemačkoj i za vrijeme uprave totalitarnog, kvislinskog režima u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj kako su to u svojim istraživanjima pokazali **Alexander P. Landry, Kayla Mere te Ram I. Orr, odnosno Boško Zuckerman Itković** na primjeru propagandne kampanje protiv Židova u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj.⁽⁶⁾

Agresivna antimolitvena kampanja koja je sadržavala sve elemente totalitarne kampanje zorno svjedoči pogubnost navijačkog i neobjektivnog

4) Mijo Nikić, “Psihološka analiza totalitarizma”, *Obnovljeni život: Časopis za filozofiju i religijske znanosti*, 51, 1-2 (1996): 49-62.

5) *Izvješće o netrpeljivosti i napadima na katolike i Katoličku Crkvu u 2021. i 2022. godini*. Zagreb: Udruga U ime obitelji, 2023.

6) *Isto*.

novinarstva, opasnost javnog iznošenja paušalnih stavova i površnih analiza utemeljenih na ideološki oslijepljenim pretpostavkama, a ne na objektivnim i provjerenim podacima. Uviđajući rapidno gomilanje sve većih društvenih, gospodarskih i političkih izazova s kojima se svjetsko i europsko, pa i hrvatsko društvo susreću u posljednjim godinama, valja opepovano **naglasiti nemjerljivu važnost koju u kreiranju društvene klime imaju suvremeni mediji** budući da društva suočena s izazovima multipliciranih kriza **puno češće kreiraju društvene sustave koje odlikuju demokratski deficiti, autoritarne, iliberalne i konačno totalitarne tendencije vlasti**. Primjer napada na molitelje očigledan je primjer **toksične medijske manipulacije društvenim zbivanjima** koje je nakon prvotne dehumanizacije i diskriminacije sudionika, u konačnici **rezultiralo anticivilizacijskim napadom na set fundamentalnih ljudskih prava za koja se vjerovalo da su nepovrediva i općeprihvaćena**.

Na presudnu ulogu medija u kreiranju društvenog javnog narativa o ovom fenomenu upozorio je i kolumnist Večernjeg lista **Darko Pavičić** koji ističe: „Uloga medija u toj cijeloj priči nije bezazlena, jer su mediji prvi internetom počeli s izrugivanjem molitelja i izokretanjem njihovih molitvenih nakana. Najbolji primjer za to je njihova nakana da muškarci budu duhovni autoriteti u obitelji, iz koje je izbačena riječ ‘duhovni’, pa je plasirano da se moli da muškarci budu autoriteti u obitelji.“ Pavičić nadalje zaključuje: „K tome, mediji su uporno prosvjednike protiv molitelja nazivali protuprosvjednicima, kao da su molitelji prosvjednici, pa grupa ljudi koja je protiv njih organizira protuprosvjed. Radi se o očiglednoj manipulaciji i neodgovornosti za svaku napisanu riječ, što može imati kobne posljedice.“⁽⁷⁾

Upravo je **agresivna difamacijska kampanja** koja je po svim kriterijima **ulazila u okvir totalitarne propagandne kampanje** potaknula daljnji razvoj doga-

7) *Večernji list*, 11. 5. 2023., str. 11.

đaja koji je tijekom 2023. godine rezultirao gotovo pa nezapamćenom javnom hajkom koja se proširila na sve katolike. Prilikom hajke molitelji, katolici i Katolička Crkva u Hrvatskoj sustavno su ismijavani, vrijeđani i neargumentirano diskreditirani te je povrijeđen te štoviše sustavno i kontinuirano kršen cijeli niz ljudskih prava:

- Pravo na slobodu vjeroispovijesti
- Pravo na slobodu javnog prakticiranja vjere
- Pravo na slobodu govora
- Pravo na slobodu okupljanja.

Sva navedena prava definirana su **Općom deklaracijom o ljudskim pravima, Europskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te Ustavom Republike Hrvatske.**

Niz medijskih, političkih i aktivističkih ličnosti i organizacija pozivali su **na zabranu javne molitve na trgovima** te su zbog dozvoljavanja održavanja molitvenog okupljanja prozivane gradske vlasti gradova u kojima su se skupovi održavali, državne vlasti te policijske uprave koje su izdavale dozvole za okupljanja. Svi takvi pozivi direktno su **kršili Ustav Repu-**

blike Hrvatske koji u članku 42. navodi: „Svakom se priznaje pravo na javno okupljanje i mirni prosvjed u skladu sa zakonom.“ Članak 18. **Opće deklaracije o ljudskim pravima** kaže: „Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi; to pravo uključuje slobodu promjene vjeroispovijedi ili uvjerenja i slobodu da pojedinačno ili u zajednici s drugima, javno ili privatno, iskazuje svoju vjeroispovijed ili uvjerenje poučavanjem, bogoslužjem, praktičnim vršenjem i obredima.“

Europska konvencija za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda u članku 9.1., st. 2 navodi slučajeve u kojima se ljudsko pravo na slobodu vjeroispovijesti i uvjerenja **može ograničiti:**

„Sloboda iskazivanje vjeroispovijedi ili uvjerenja podvrgnut će se samo takvim ograničenjima koja su propisana zakonom i koja su u demokratskom društvu nužna radi interesa javnog reda i mira, zaštite javnog reda, zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.“⁸⁾

Muškarci okupljeni u javnoj molitvi krunice nisu kršili javni red i mir već u miroljubivom i nenasilnom molitvom javno iskazivali pobožnost. Ni na koji način nisu ugrožavali zdravlje, moral ili prava drugih te stoga ne postoji razlog zbog kojega bi javna molitva mogla biti ograničena.

Člankom 40. Ustava Republike Hrvatske zajamčeno je pravo svakog hrvatskog državljanina na javno iznošenje vjere: „Jamči se sloboda savjesti i vjeroispovijedi i slobodno javno očitovanje vjere ili drugog uvjerenja.“⁹⁾ Također 41. člankom Ustava vjerskim zajednicama osigurano je pravo „javno obavljati vjerske obrede“.

8) <https://www.zakon.hr/z/364/%28Europska%29-Konvencija-za-za%C5%A1titu-ljudskih-prava-i-temeljnih-sloboda> (pristup ostvaren 23. 11. 2023.).

9) <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske> (pristup ostvaren 30. 7. 2023.).

Sloboda vjeroispovijedi u hrvatskom je Ustavu iznesena kao vrijednost i pravo zajedno sa slobodom savjesti i slobodom javnog očitovanja vjere i drugih uvjerenja. Slobodu vjeroispovijesti kao temeljno ljudsko pravo bilo bi potpuno pogrešno tumačiti isključivo kao pravo da se vjeroispovijest samo iskaže, **već se ona treba tumačiti upravo kao pravo da se vjeroispovijest živi, a to se prije svega odnosi na pravo na moralnu oblikovanost savjesti u skladu s vjerskim istinama i pravo na javno očitovanje istih vjerskih istina.** Sve molitvene nakane koje je projekt *Muševni budite* istaknuo i za koje se molilo na trgovima i ulicama hrvatskih gradova, **u potpunosti su u skladu s naukom Katoličke Crkve i prema tome njihovo je javno iskazivanje ništa drugo no Ustavom zajamčeno pravo na javno iskazivanje vjere.** Čak i u slučaju da istaknute nakane nisu bile usklađene s naukom Katoličke Crkve, ni Crkva, ni država, ni bilo koji pojedinac ili grupa ljudi, prema Ustavu, nema pravo nametati bilo kojem hrvatskom građaninu karakteristike savjesti. Prema tomu, okupljeni vjernici moraju moći istaknuti sve svoje molitvene nakane sve dok njihove riječi ne krše odredbe Kaznenog zakona ili Zakona o suzbijanju diskriminacije, što također očigledno nije bio slučaj.

Javno iskazivanje vjere, kao i prakticiranje pobožnosti na javnom mjestu ni na koji način ne može biti zabranjeno ili nespojivo s postulatima sekularne države liberalne demokracije. Štoviše, **pravo i mogućnost javnog prakticiranja religijskih obreda upravo je pokazatelj stupnja razvijenosti demokracije i njezinih elementarnih načela tolerancije, slobode i pluralizma mišljenja.** Ni hrvatski Ustav, ni Opća deklaracija o ljudskim pravima **ne ograničavaju pravo prakticiranja slobode vjeroispovijesti na određeno mjesto.** Ili slobode vršenja vjerskih obreda. Ta su prava univerzalna. Stajalište protivnika javne molitve krunice da bi se molitva trebala prakticirati isključivo u sakralnim prostorima je neodrživo i suprotno

Ustavu RH i za RH obvezujućim međunarodnim konvencijama.

Povijesna utemeljenost i opravdanost javne molitve krunice

Molitvena pobožnost Gospine krunice ili rožarija oblik je pobožnosti koji se u Europi razvijao između 12. i 16. stoljeća. Pobožnost krunice proširila se na sveopću Crkvu kada je **papa Pio V.** nakon slavne pobjede združenih europskih vojski nad Osmanlijama u pomorskoj bitci kod Lepanta **1571., dan bitke 7. listopada proglasio spomendanom Blažene Djevice Marije od Krunice.** Početkom **18. stoljeća sveti Ljudevit Maria Grignon Montfortski** izdao je jedan od najpoznatijih priručnika za pobožnost Djevice Mariji. U priručniku sveti Ljudevit upozorava na najčešću pogrešku koju čine oni koji mole krunicu: „*Ne formuliraju nikakvu nakanu prije nego počnu moliti; ako ih pitaš zašto mole ne znaju ti odgovoriti. Zbog toga uvijek imaj na pameti da moliš za neku milost, da nasljeduješ neku krepost ili da se oslobodiš od nekoga grijeha*“.¹⁰⁾

Formuliranje molitvenih nakana nužno je i uobičajeno prilikom molitve krunice. Sve molitvene nakane koje su istaknuli muškarci okupljeni u molitvama krunice u skladu su s definicijom molitvenih nakana koju je formulirao sveti Ljudevit.

Molitvenu nakana za domovinu, mir i obraćenje hrvatskog naroda nakana je usmjerena **k milosti**, a takva je i molitva za svete, autentične i beskompromisne pastire, nova duhovna zvanja, otvorenost bračnih parova životu, obnovu katoličkih obitelji i za duše u čistilištu. Navedene milosne nakane vrlo

se često ističu prilikom molitava u Katoličkoj Crkvi. Prilikom svake svete mise moli se za papu, biskupe, svećenike i obraćenje grešnika. U Katoličkoj Crkvi u Hrvatskoj često su organizirane svojevrsne molitvene kampanje za duhovna zvanja, a prilikom molitve krunice nerijetko se na pet desetica dodaje i šesta u kojoj se Krist zaziva da se smiluje dušama u čistilištu.

Molitvene nakane usmjerene **ka kreposti** nakane su postizanja duhovnog autoriteta muškaraca u obitelji, nakana za život u predbračnoj čistoći i čednosti.

U enciklici *Familiaris consortio* papa Ivan Pavao II. opisao je važnost duhovnog autoriteta oca u obitelji: „*Očitujući i živeći na zemlji samo Božje očinstvo, muž je pozvan da osigura jedinstven razvoj svih članova obitelji... Potreban mu je brižljivi odgojni napor koji treba dijeliti sa suprugom, rad koji nikada ne razara obitelj već učvršćuje njezino jedinstvo i postojanost, svjedočanstvo odraslog kršćanskog života koje djelotvornije uvodi djecu u živo iskustvo Krista i Crkve.*“¹¹⁾

O čistoći Katekizam Katoličke Crkve navodi: „*Svaki je krštenik pozvan na čistoću. Kršćanin je 'zaodjenuo Krista', uzora svake čistoće.*“¹²⁾

Molitvena nakana za prestanak pobačaja nakana je **za iskorijenjenje grijeha.** Katekizam Katoličke Crkve izrijekom navodi: „*Već od prvog stoljeća Crkva je isticala moralnu zloću svakog izazvanog pobačaja. Taj se nauk nije mijenjao. Ostaje nepromjenjiv. Izravni pobačaj, što znači pobačaj koji je željen bilo kao cilj bilo kao sredstvo teško se protivi čudorednom zakonu.*“¹³⁾ Budući da je pobačaj prema učenju Crkve

10) <https://hkm.hr/vjera/znate-li-kako-je-nastala-pobožnost-krunice/> (pristup ostvaren 13. 3. 2024.).

11) Ivan Pavao II., *Familiaris consortio*, https://csnc.hbk.hr/wp-content/uploads/2020/05/02ivan_pavao_ii_familiarisconsortio.pdf (pristup ostvaren 8. 4. 2024.).
12) Joseph Ratzinger, ur., *Katekizam Katoličke Crkve*, (Zagreb: Hrvatska biskupska konferencija - Kršćanska sadašnjost, 1994.), 574.
13) Joseph Ratzinger, ur., *Katekizam Katoličke Crkve*, (Zagreb: Hrvatska biskupska konferencija - Kršćanska sadašnjost, 1994.), 561-562.

težak grijeh – opravdana je molitva „za prestanak“ pobačaja.

Katekizam Katoličke Crkve definira: „Molitva je uzdignuće duše k Bogu ili traženje primjerenih dobara od Boga.“¹⁴⁾ Molitva koja ima definirane molitvene nakane i čije su nakane usklađene s naukom Katoličke Crkve prije svega je usmjerena **uzdignuću Bogu i traženju primjerenih dobara**. Prilikom razlaganja otajstva molitve – njegova korijena, značenja i evanđeosko-povijesnog razvoja, sastavljači Katekizma istaknuli su i nekolicinu prigovora i pogrešnih shvaćanja molitve:

„Trebamo se također suprotstaviti načinima mišljenja ‘ovoga svijeta’; oni nas okružuju ako nismo budni, kao na primjer: da je istinito samo ono što se da razumski i znanstveno provjeriti (a molitva je tajna koja nadilazi našu svijest i našu podsvijest); k tome vrednote proizvodnje i zarade (a molitva je neproizvodna, prema tome beskorisna); ili putenost i udobnost, uzdignute kao mjerilo onoga što je istinito, dobro i lijepo (a molitva je ljubav prema ljepoti (filokalija), žudnja za Slavom Boga živoga); i nasuprot aktivizmu, eto, molitva biva predstavljena kao bijeg iz svijeta (a zapravo, kršćanska molitva nije otuđenje od povijesti ni rastava od života).“¹⁵⁾

Dakle, molitva nasuprot aktivizmu nipošto ne može biti shvaćena u svjetovnim kalupima razmišljanja već je ona uvijek kontakt s božanskim i transcendentnim.

U medijskoj i javnoj raspravi o javnoj molitvi krunice uglavnom se pisalo o moliteljima bez molitelja. Odnosno ni u jednom glavnostrujaškom mediju nije se pisalo o tome zašto se molitelji mole kako se

mole i što zapravo znače njihove molitvene nakane te jesu li one u skladu s naukom Katoličke Crkve. Na dio kritika javnosti uperenih protiv javne molitve krunice u intervjuima je odgovorio voditelj projekta *Muževni budite* **dr. sc. Krunoslav Puškar**.

Velik dio medija i dio aktivista i političara muškarce okupljene u molitvi krunice **optužio je za mizoginiju**. Prema Hrvatskom jezičnom portalu mizoginija se definira kao bolesna mržnja muškaraca prema ženama. Optužbe za mizoginiju dr. sc. **Puškar je u intervjuu za Glas Koncila u potpunosti odbacio**:

„Optužuju nas da želimo zarobiti žene, da ih tlačimo, da smo nasilnici, da ih želimo zatvoriti u kuću, no (mi) ni u jednoj od molitvenih nakana ne spominjemo žene. Mi molimo prije svega za sebe, za muškarce. Prije svega molimo da budemo bolji muževi i očevi, a izjava da mrzimo žene besmislena je; trebalo bi obratiti pozornost na to ispred koga klečimo i što molimo. Kritika da smo ženomrsci nema smisla.“¹⁶⁾

Jedna o najčešćih kritika uperenih protiv molitelja bila je **optužba za navodnu političku, odnosno aktivističku instrumentalizaciju molitve krunice** jer se ona događa na javnom mjestu. Na tu je optužbu dr. sc. Puškar u intervjuu za Glas Koncila odgovorio:

„Naša javna molitva nije pokazivanje snage i broja niti nam je cilj poslati političku poruku. Naš je cilj iskrena, autentična, ponizna molitva na koljenima, zaganjevanje za narod i Crkvu.“

Na pitanje zašto se molitve održavaju upravo na glavnom zagrebačkom Trgu bana Josipa Jelačića, dr. sc. Krunoslav Puškar je u podcastu 55 minuta kod Željke Markić odgovorio:

„... tada nismo mogli moliti (kada se održala prva molitva) ispred katedrale zbog radova, morali smo tražiti neko drugo mjesto. Nismo imali na umu Trg,

14) Joseph Ratzinger, ur., *Katekizam Katoličke Crkve*, (Zagreb: Hrvatska biskupska konferencija - Kršćanska sadašnjost, 1994.), 625.

15) Joseph Ratzinger, ur., *Katekizam Katoličke Crkve*, (Zagreb: Hrvatska biskupska konferencija - Kršćanska sadašnjost, 1994.), 664.

16) <https://www.glas-koncila.hr/pokretac-pokreta-muzevni-budite-dr-krunoslav-puskar-muskarci-s-krunicom-u-ruci-razbijaju-stereotipe/> (pristup ostvaren 30. 7. 2023.).

GOSPO OD KRUNICE
MOLI ZA NAS

ali u molitvi smo dobili poticaj da budemo ondje. Kroz povijest Trgom bana Josipa Jelačića prošle su različite vlasti i ideologije i znali smo da taj trg treba posvetiti. S toga trga svih Hrvata posveta Mariji širit će se diljem Hrvatske.¹⁷⁾

Ulomak iz šeste glave Evanđelja po Mateju: „Ti, naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.“¹⁸⁾ u medijskim se i prosvjedničkim napisima često upotrebljavao kako bi se molitelji prikazali kao licemjeri koji se mole suprotno od onoga kako je Krist zapovjedio. Na kritiku za nenasljedovanje Evanđelja o tom pitanju dr. sc. Krunoslav Puškar iznio je svoje mišljenje u podcastu 55 minuta kod Željke Markić:

„Zašto ne bismo molili u svoja četiri zida? I u Evanđelju piše - ako želiš moliti povuci se u svoju sobu u svoja četiri zida, pomoli se Bogu i Bog će ti uzvratiti, ne trebaš kao licemjer moliti u javnosti. Ok, to je super, Pismo tako kaže. Ali to ne znači da se to odnosi na nas. Ne odnosi se na svaki kontekst. To je izvađeno iz konteksta. Ovo što Isus govori, odnosi se na važnost osobne molitve. Osobna molitva je početak, počelo, temelj svega. Da bih nešto radio na van, da bih evangelizirao na taj način kao što je javna molitva krunice, morao sam provoditi sate i sate u molitvi u svoja četiri zida. Morao sam moliti i osluškiivati da bih dobio potvrdu da Bog to zbilja želi od mene i od drugih. Vaditi ovo iz konteksta, to je dijabolično. To je Sotona radio Isusu kada ga je iskušavao u pustinji. Sotona isto zna pismo, ali ga vadi iz konteksta. Treba reći da i na drugim dijelovima Pisma piše da Gospodin želi da muškarci mole na svakom mjestu, podižući čiste ruke bez srdžba i raspre. To znači da želi javnu molitvu.“¹⁹⁾

17) https://www.youtube.com/watch?v=dsRfCF7_rBA&t=1406s (pristup ostvaren 1. 8. 2023.).

18) Mt 6, 6.

19) https://www.youtube.com/watch?v=dsRfCF7_rBA&t=1406s (pristup ostvaren 1. 8. 2023.).

Molitelje se u javnosti često neargumentirano **optuživalo da provode molitvenu akciju „uvezenu“ iz Poljske** budući da su u toj zemlji bile provedene slične molitvene akcije. Također, molitelje se **diskreditiralo iznošenjem optužbi da ih financira poljska katolička zaklada Ordo Iuris**. Organizatori su na te optužbe odgovorili na svom portalu **Muževni budite**:

„Zašto smo uvezli krunicu iz Poljske?”

Čudno je da to mnogi u 21. st. ne znaju, ali krunica nije uvezena iz Poljske. Krunica je stara katolička molitva raširena diljem svijeta i ima dugu tradiciju u našoj zemlji. Istina, prilikom pokretanja ove inicijative inspirirale su nas fotografije muškaraca koji već godinama na koljenima mole krunicu u Poljskoj, pa i u drugim državama svijeta, no to nije ništa što nema hrvatskih korijena. Naprimjer, prisjetimo se samo naših djedova i pradjedova koji su javno molili krunicu kraj križeva krajputaša, tijekom hodočašća i procesija, naših očeva koji su je molili dok su branili našu zemlju, ali i naših majki koje su je molile javno vapeći za prestanak rata i siguran povratak svojih sinova i muževa kući. Ukratko, javna molitva krunice ima dugu tradiciju u našoj povijesti i nije ništa strano našem narodu.

Tko nas plaća?

Ne biste vjerovali, ali nas ne plaća nitko. Uostalom, za što bi nas trebalo platiti? Zar za organizaciju koja doslovno stoji nula kuna i sastoji se od volontiranja odnosno dobre volje? Ili pak za molitelje koje većinski i ne poznajemo? Koji bi segment molitve trebalo platiti da bi ona javno funkcionirala? Molitva je oduvijek bila besplatan i uvijek dostupan način komunikacije s Bogom.

Tko sve stoji iza ove molitvene inicijative?

Javnu molitvu krunice u Zagrebu organizira bratstvo „Vitezovi Bezgrešnog Srca Marijina“ u sklopu projekta „Muževni budite“ i udruge „Hrvatska za Život“. Budući da se projekt „Muževni budite“ bavi evangelizacijom

muškaraca, cilj našeg bratstva jest potaknuti upravo muškarce na molitvu krunice, ali i javno zagovarati za mir i obraćenje u našem narodu. Premda je u medijima plasiran stav kako iza ove inicijative stoji velik broj katoličkih i desnih udruga, to jednostavno ne stoji. „Umiješanost” svih mogućih katoličkih i desnih udruga u ovu inicijativu podsjeća na teorije zavjere na granici sa znanstvenom fantastikom.“²⁰⁾

Klasifikacija napada

Kako bi se **antikatolička propaganda** izdvojila od povreda ljudskog prava na slobodu vjeroispovijesti odnosno povreda zakona, Ustava i međunarodnih konvencija u metodologiju Izvješća uvodimo klasifikaciju napada prema kategorijama. Kategorije od a) do c) odnose se na javno iznošenje netočnih, neprovjerenih, neistinitih i manipulativnih tvrdnji te tvrdnji utemeljenih na predrasudama i stereotipima kojima se diskreditira katolike koji mole krunicu na javnim mjestima. Kategorija d) odnosi se na djela diskriminacije kojima se molitelje krunice na javnim mjestima stavlja u podređen i neravnopravan položaj u odnosu na druge društvene skupine i koja podliježu odredbama Zakona o suzbijanju diskriminacije. Kategorije od e) do f) odnose se na kaznena djela protiv vjernika koja podliježu odredbama Kaznenog zakona.

Klasifikacija napada na vjernike koji javno mole krunicu u RH:

- **predrasuda ili stereotip**
 - Unaprijed doneseni, najčešće negativni sudovi, odnosno sklop pojednostavnjenih i pretjerano poopćenih uglavnom negativnih osobina koje se pridaju vjernicima, a koji najčešće nemaju uporište u činjenič-

nom stanju, odnosno ne postoje relevantni ukazi na temelju kojih bi se isti mogli poopćeno promatrati važećima za cijelu društvenu skupinu, već su plod stava, dojma i neminovno neobjektivnog razlučivanja pojedinca ili neke društvene skupine.²¹⁾

- Predrasude i stereotipi o katolicima pretežito su oblikovani čestim generalizirajućim prikazom u medijima koji su negativno nastrojani prema osobama koje javno mole krunicu, a onda se proširuju i na sve katolike i Katoličku Crkvu. Predrasude i stereotipi koji se u medijskom prostoru plasiraju o Katoličkoj Crkvi i katolicima pripisivani su i moliteljima krunice. Ustaljeni stereotipi i predrasude o moliteljima krunice bili su:

„Molitvenu inicijativu potaknuta je od strane desnih ekstremističkih političkih grupacija i aktera u hrvatskom društvu koji se zalažu za klerikalizaciju društva i uspostavu teokracije.“

„Molitelji krunice primitivni su, zastupaju radikalne antimoderne stavove i žene ne smatraju ravnopravnima muškarcima.“

- **neargumentirana optužba**
 - Tvrdnja koja se iznosi a da nije iznesena argumentacija na temelju koje se ista donosi.
- **neistina ili kleveta**
 - Tvrdnja za koju ne postoji objektivno i činjenično utemeljenje, odnosno postoje podaci koji je opovrgavaju.
 - Teži oblici iznošenja neistina, osobito njihovo javno iznošenje i prenošenje klasificira se kao kazneno djelo klevete i

20) <https://muzevnibudite.com/sto-javna-molitva-krunice-jest-a-sto-ona-nije/> (pristup ostvaren 8. 4. 2024.).

21) Definicija prema: <https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=50076> (pristup ostvaren 5. 11. 2023.); <https://enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=58036> (pristup ostvaren 5. 11. 2023.).

podliježe odredbama Kaznenog zakona prema članku 149.²²⁾

- **diskriminacija**

- Stavljanje osobe u nepovoljniji položaj po osnovi javne molitve krunice, katoličke vjeroispovijesti, pripadnosti Katoličkoj Crkvi ili isticanja stavova utemeljenih na katoličkom nauku.²³⁾
- Sukladno odredbama Zakona o suzbijanju diskriminacije, djelima istovjetnima diskriminaciji smatraju se poticanje na diskriminaciju i segregacija.²⁴⁾
- U kategoriju diskriminacije uvrstili smo sve one napade na molitelje krunice koji su ih grubo vrijeđali, ismijavali i omalovažavali na temelju vjere, iskaza pobožnosti i zastupanja vrijednosti utemeljenih na nauku Katoličke Crkve.

- **javno poticanje na nasilje i mržnju**

- Svaki čin kojim se putem medija, računalnog sustava ili mreže, na javnom skupu ili na koji drugi način javno pomoću slika, letaka ili drugih materijala pozove na nasilje i mržnju usmjerenu prema katoličkom vjerniku, skupini katolika, katolicima i Katoličkoj Crkvi u cjelini.²⁵⁾
- Sukladno odredbama Kaznenog zakona za počinjenje ovoga kaznenog djela predviđena je kazna zatvora do tri godine.²⁶⁾

- Opća deklaraciju o ljudskim pravima u članku 18. objašnjava da ljudsko pravo na slobodu vjeroispovijesti uključuje „slobodu da pojedinačno ili u zajednici s drugima, **javno ili privatno**, (svatko) *iskazuje svoju vjeroispovijed ili uvjerenje poučavanjem, bogoslužjem, **praktičnim vršenjem i obredima***.“ Pozivajući se na ovu odredbu, svaki javni **poziv na zabranu** javne molitve krunice u ovom smo izvješću klasificirali kao kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju.

- Na temelju zaključaka *Izvješća o napadima na Katoličku Crkvu i vjernike katolike u 2022. godini* koji su ukazivali na zabrinjavajuću pojavu totalitarne propagande uperene protiv molitelja krunice, u kategoriju javnog poticanja na nasilje i mržnju uvrstili smo sve one napade koji su **dehumanizirali muškarce okupljene u molitvi krunice** poričući im, zbog neslaganja s njihovim projiciranim stavovima, karakteristike čovječnosti i mogućnost rasuđivanja.

- **zločin iz mržnje zbog vjeroispovijesti**

- Odnosi se na bilo koji zločin motiviran vjerskom pripadnošću ili stavom žrtve. Kaznenim zakonom u slučaju utvrđivanja postojanja vjerske netrpeljivosti prilikom počinjenja kaznenog djela, pripisano je razumijevanje istog kao otegotne okolnosti.²⁷⁾
- U ovu kategoriju uvrstili smo slučajeve u kojima je difamacijska kampanja protiv muškaraca okupljenih u molitvi krunice rezultirala eskalacijom nasilja.

22) Kazneni zakon, čl. 149., <https://www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon> (pristup ostvaren 9. 11. 2023.).

23) Definicija prema: <https://www.zakon.hr/z/490/Zakon-o-suzbijanju-diskriminacije> (pristup ostvaren 10. 11. 2023.).

24) Zakon o suzbijanju diskriminacije, čl. 4., st. 1.; čl. 5, st. 1.

25) Definicija prema: <https://zakonipropisi.com/hr/zakon/kazneni-zakon/325-clanak-javno-poticanje-na-nasilje-i-mrznju> (pristup ostvaren 13. 11. 2023.).

26) Kazneni zakon, čl. 325., st. 1, <https://www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon> (pristup ostvaren 13. 11. 2023.).

27) Kazneni zakon, čl. 87., st. 21., <https://www.zakon.hr/z/98/Kazneni-zakon> (pristup ostvaren 13. 11. 2023.).

Sve povrede prava na slobodu vjeroispovijesti koje se nalaze u dokumentu klasificirane su u jednu ili više kategorija. Protiv većine osoba koje su počinile djela koja podliježu odredbama Kaznenog zakona i Zakona o suzbijanju diskriminacije nije pokrenut kazneni postupak. Dosljedno provodeći ovdje predstavljenu klasifikaciju, u Izvješću smo djela za koja postoje osnovane sumnje za to - označili kaznenima, pri čemu valja naglasiti **da nipošto ne želimo poricati ustavno načelo presumpcije nevinosti**, već ovim izvješćem, među ostalim, želimo potaknuti institucije državne vlasti na agilniju i sustavniju provedbu navedenih zakonskih propisa.

U Izvješću pučke pravobraniteljice za 2023. godinu o temi napada na muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice, šturo se navodi: „Od listopada 2022. godine svake prve subote u mjesecu na Trgu bana

Josipa Jelačića u Zagrebu i u nekim drugim gradovima, održavaju se vjerska molitvena okupljanja muškaraca, često popraćena **protuprosvjedima**. Tijekom 2023. godine obraćali su nam se sudionici i pobornici molitvenih okupljanja ukazujući na netrpeljivost, vrijeđanja i omalovažavanja kojima su izloženi na okupljanjima, u medijima te na društvenim mrežama. S druge strane, pojedini građani obratili su nam se izražavajući zabrinutost zbog održavanja molitvenih okupljanja i poruka koja se njima šalju, smatrajući da potiču vjersku netrpeljivost, diskriminaciju na osnovu spola te govor mržnje.²⁸⁾ S obzirom da razmjer kršenja ljudskih prava muškaraca okupljenih

28) https://www.ombudsman.hr/hr/download/izvjesce_pucke_pravobraniteljice_za_2023_godinu/ (pristup ostvaren 18. 4. 2024.).

u javnoj molitvi krunice, nipošto nije ekvivalentan površnom, nepreciznom i kratkom opisu koji navodi pučka pravobraniteljica koja bi se kao opunomoćnica Hrvatskog sabora trebala skrbiti za prava svih građana, ovo izvješće oblikovano je i kao svojevrsna dopuna Izvješću pučke pravobraniteljice i apel svim institucijama državne vlasti zaduženima za praćenje statusa ljudskih prava. Budući da je u Izvješće pučke pravobraniteljice za 2023. godinu uvrštena

kategorija vandalizacije sakralnih prostora potaknute mržnjom na koju udruga U ime obitelji sustavno upozorava u izvješćima o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu, nadamo se da će i napadi na javnu molitvu, uz napade na vjerske objekte, kao jedini oblik napada na slobodu vjeroispovijesti katolika u Hrvatskoj biti uvršten u Izvješće pučke pravobraniteljice te da će u narednim izvješćima dobiti znatniju pozornost.

**Napadi na
slobodu
vjeroispovijesti
muškaraca
okupljenih u
javnoj molitvi
krunice**

Prva javna molitva na glavnom zagrebačkom trgu u 2023. godini održala se u **subotu 7. siječnja**. Osim na glavnom zagrebačkom trgu, muška javna molitva u siječnju održala se u Splitu, Slavonskom Brodu, Vinokovcima, Karlovcu, Osijeku i Trogiru. U istoj je godini svake prve subote u mjesecu održano ukupno 12 javnih molitava krunice.

KATEGORIJA:

 neargumentirana optužba

 neistina ili kleveta

 diskriminacija

Dana 7. siječnja Udruga Domino koja producira prosvjedni performans Arijane Lekić-Fridrih koji se od prosinca 2022. pod nazivom „Tiha misa“ održava tijekom subotnjih molitava na glavnom zagrebačkom trgu, očitovala se o molitvenoj akciji: „Muškarci, nesigurni u trenutno stanje patrijarhata, glasno mole na trgovima pokušavajući reafirmirati itekako narušen tradicionalni i jedini ispravni koncept muževnosti... Arhaični modeli rodnih podjela i društvenih uloga, a pogotovo ovakvih koje se oslanjaju na neupitne i isključivo muške 'glave obitelji' došli su glave prevelikog broja žena u ovome društvu da bismo zanemarili budućnost koju ovi muškarci nameću.“²⁹⁾

KONTEKST: Navodi o pokušaju reafirmacije tradicionalnog koncepta muževnosti, rodnih uloga kao i muškog autoriteta nad ženama u potpunosti su netočni i oblikovani su isključivo na temelju manipulativnog, diskriminatornog i neutemeljenog

29) <https://www.jutarnji.hr/kultura/art/umjetnica-performansom-odgovorila-vitezovima-koji-klece-na-trgu-bana-jelacica-nesigurni-su-15293258> (pristup ostvaren 25. 1. 2023.).

tumačenja molitvene nakane o povratku muškog „duhovnog autoriteta“ u obitelj. Navedena nakana u potpunosti je usklađena s naukom Katoličke Crkve kako je uvodno istaknuto.

Udruga Domino na svojim stranicama navodi da: „za cilj ima propitivanje tradicionalnih i rad na transformaciji opresivnih normi u tranzicijskom društvu kroz kulturu, medije, javne politike, obrazovanje i suradnje s domaćim i međunarodnim organizacijama.“³⁰⁾ Njihova djelatnost obuhvaća klimatske, LGBT, umjetničke i feminističke projekte. Udrugu Domino, kako je moguće vidjeti na njihovim mrežnim stranicama, financijski potpomažu: **Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva**, Australian Arts Council, CARE International, Creative Europe (2013-2020) Europske unije, Culture programme (2007-2013) Europske unije, External Actions of the European Union (IPA), Francuski institut Zagreb, Goethe Institut Zagreb, Grad Rijeka, Grad Split, **Grad Zagreb**, **Heinrich Böll Stiftung**, **Hrvatski audiovizualni centar**, Istarska županija, Japan Foundation, Mid Atlantic Arts Foundation, **Ministarstvo kulture RH**, **Ministarstvo kulture** Francuske Republike (Nacionalni centar za knjigu), **Ministarstvo vanjskih poslova** Francuske Republike, **Ministarstvo vanjskih poslova** Republike Argentine, **Ministarstvo vanjskih poslova** Savezne Republike Njemačke, **Ministarstvo vanjskih poslova** Kraljevine Nizozemske, **Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva**, SIDA, Saison Foundation, Tehnička pomoć organizacijama civilnog društva, The British Council, Trust for Mutual Understanding, Turistička zajednica Grada Zagreba, Veleposlanstvo Francuske Republike, Veleposlanstvo Republike Slovenije, Veleposlanstvo SAD-a, Veleposlanstvo Ujedinjenog Kraljevstva, Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske, Veleposlanstvo Kraljevine Norveške, Veleposlanstvo Australije u Republici Hrvatskoj, Veleposlanstvo Kraljevine

30) <https://thisisadominoproject.org/udrugadomino-ona-na/> (pristup ostvaren 15. 3. 2024.).

Španjolske u Republici Hrvatskoj, Veleposlanstvo Kraljevine Belgije u Republici Hrvatskoj, Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske u Republici Hrvatskoj, Veleposlanstvo Portugalske Republike u Republici Hrvatskoj, Zaklada Kultura Nova, **Zaklada Open Society**, Austrijski kulturni forum Zagreb, **Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske**, Program „Be SpectACTive!“ i „ACT: Art, Climate, transition“ Kreativne Europe Europske Unije, Trust for Mutual Understanding i Talijanski institut za kulturu u Zagrebu.³¹⁾

Performerica Arijana Lekić-Fridrih filmska je redateljica i pokretačica prosvjednog performansa „Tiha misa“ kojim svake prve subote u mjesecu nastoji omesti javnu miroljubivu i nenasilnu molitvu krunice na glavnom zagrebačkom trgu. U svom dosadašnjem radu Lekić-Fridrih istaknula se autorstvom kratkog dokumentarnog filma „Parada“ iz 2015. godine koji prati vojni mimohod povodom 20. obljetnice vojno-redarstvene operacije Oluja kojom je Hrvatska vojska izborila pobjedu u Domovinskom ratu te oslobodila najveći dio svojega, od srpskih snaga okupiranoga, teritorija. **Lekić-Fridrih u filmu se zalaže protiv vojnoga mimohoda ističući** : „Hrvatska je zemlja koja je nedavno izišla iz rata i poruke koje se upućuju na obljetnicama nisu poruke pomirenja niti se takvi mimohodi mogu smatrati proslavom.“ Arijana Lekić-Fridrih u javnosti se istaknula i postavljanjem instalacije „Nema žene bolje od krmače“ u Zagrebu. Tom je instalacijom prosvjedovala protiv upisivanja hrvatskoga tradicijskog napjeva bečarac na popis nematerijalne svjetske baštine UNESCO-a spočitavajući mu neprijeren odnos prema ženama.³²⁾

31) <https://thisisadominoproject.org/udruga-domino-donatori/> (pristup ostvaren 15. 3. 2024.).

32) <https://narod.hr/hrvatska/tko-je-arijana-lekic-fridrih-smetaju-joj-muskarci-koji-klececi-mole-krunicu-i-proslava-oluje> (pristup ostvaren 15. 3. 2024.).

KATEGORIJA:

 diskriminacija

 neargumentirana optužba

Dana 9. siječnja na društvenim mrežama **Kerekesh teatra** ismijavala se molitva na Trgu bana Jelačića. Glumci tog privatnog kazališta u Varaždinu, otac i sin **Ljubomir i Jan Kerekeš** zajedno su s još nekolicinom muškaraca klečali pred kotlićem u kojem se kuhao gulaš dok je jedan od okupljenih držao **fotografiju jugoslavenskoga komunističkog diktatora Josipa Broza Tita**. U objavi na društvenim mrežama poručili su: „Muškarci klečali na Trgu Sv. Vinograda i molili da gulaš uspije. Da nije ni preretki ni previše šarf. Žene danas ne trebaju kuhati, nosimo im gulaš jer ih volimo takve kakve jesu. Puno pusa od Kerekesh Teatra i prijatelja“. Ova je objava bila povod **poziva Janu Kerekešu** na gostovanje na javnoj televiziji, Hrvatskoj radioteleviziji, u emisiju **Nedjeljom u dva** urednika i voditelja Aleksandra Stankovića **15. siječnja**. Kerekeš je u emisiji izjavio: „Ne moram klečati na trgu da bih mogao reći za sebe da sam vjernik“ te je reagirao na navodno prijeteće poruke koje je primio zbog navedene objave **optuživši neimenovane vjernike** za slanje prijetećih poruka: „Ako ti ne poštuješ, kao veliki vjernik, ono što piše u Bibliji, ako ne poštuješ Boga kao takvog, onda ne znam kako se onda možeš nazivati vjernikom i ako ništa drugo slat' prijeteće poruke...“³³⁾

33) <https://www.tportal.hr/showtime/clanak/ljubomir-i-jan-kerekes-klecali-za-dobar-gulas-odgovor-vitezovima-sa-zagrebackog-trga-postao-viralni-hit-foto-20230109> (pristup ostvaren 24. 1.2023.). <https://www.youtube.com/watch?v=c4-31vFbwec> (pristup ostvaren 24. 1.2023.) <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/nedjeljom-u-2-jan-kerekes-10556705> (pristup ostvaren 24. 1. 2023.).

KONTEKST: Ismijavanje javne molitve i molitelja kao i njezino uspoređivanje s pripremom gulaša čin je stavljanja molitelja u podređen položaj. Optuživanja vjernika za pisanje prijetećih poruka neargumentirana je optužba.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 11. siječnja Novinarka **Renata Rašović** u **Večernjem listu** dovodi u vezu okrutno čedomorstvo, ozljeđivanje majke i samoubojstvo oca ubojice s molitvom krunice na javnom mjestu. Članak je objavljen pod naslovom: „Od zatiranja prava žena do zatira-

nja sjekikom samo je jedan korak“. U tekstu Renate Rašović stoji: „Samo dva dana nakon stravičnog zločina čedomorstva, nanošenja teških ozljeda djetetovoj majci i uzročnopoljedičnog suicida ubojice, sa središnjeg gradskog Trga bana Josipa Jelačića, iz srca Zagreba, stiže slika nalik na one s ulica Teherana, nakon što je u subotu 7. siječnja održana još jedna muška molitva krunice za muškarce...“³⁴⁾

KONTEKST: Usporedivši okrutnog ubojicu i muškarce okupljene u javnoj i miroljubivoj molitvi krunice novinarka Rašović krajnje ih je okrutno dehumanizirala što se može shvatiti govorom mržnje, odnosno javnim poticanjem na nasilje i mržnju.

34) Večernji list, 11. 1. 2023., str. 13.

KATEGORIJA:

diskriminacija

Dana 13. siječnja isusovac prof. dr. sc. **Božidar Nagy**, postulator kauze za proglašenje svetim blaženog Ivana Merza podržao je javnu molitvu krunice i u siječnju predmolio krunicu okupljenih na glavnom zagrebačkom trgu. Zbog davanja potpore molitvenoj inicijativi i izjave za emisiju **Provjereno Nove TV** o važnosti čednosti u odijevanju katoličkih žena, pater Božidar Nagy postao je žrtvom ismijavanja na društvenim mrežama i u medijima.³⁵⁾ Nazivali su ga „mizoginim popom“ koji podržava molitelje i sl.

- **13. siječnja, Index.hr:** „Pop koji vodi molitelje: Žene kod muslimana su pokrivene i pristojne. Naše izazivaju“³⁶⁾
- **13. siječnja, 24 sata:** „Tko su molitelji i tko stoji iza njih? 'Žene svojim odijevanjem izazivaju grijeh kod muških“³⁷⁾
- **13. siječnja, Telegram:** „Muškarce molitelje na trgu vodi pater koji mašta o burkama. 'Kod muslimana su žena sakrivene, pristojne su. Naše izazivaju“³⁸⁾

KONTEKST: Osamdeset dvogodišnji svećenik zbog iznošenja vlastita stava o molitvenom okupljanju i

35) https://dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/provjereno-tko-su-molitelji-i-tko-stoji-iza-njih760906.html?itm_source=HomeTopRow&itm_medium=Dnevnik&itm_campaign=Na-slovnica (pristup ostvaren 24. 1. 2023.).

36) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/pop-koji-vodi-molitelje-zene-kod-muslimana-su-pokrivene-i-pristojne-na-se-izazivaju/2428688.aspx> (pristup ostvaren 24. 1. 2023.).

37) <https://www.24sata.hr/news/tko-su-molitelji-i-tko-stoji-iza-njih-zene-svojim-odijevanjem-izazivaju-grijeh-kod-muskih-885133> (pristup ostvaren 24. 1. 2023.).

38) <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/muskarce-molitelje-na-trgu-vodi-pater-koji-masta-o-burkama-kod-muslimana-su-zene-sakrivene-pristojne-su-na-se-izazivaju/> (pristup ostvaren 24. 1. 2023.).

molitvenim nakanama muškaraca okupljenih oko inicijative „Muževni budite“ grubo je ismijavan, diskreditiran i vrijeđan.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

neargumentirana optužba

Dana 14. siječnja novinar **Damir Gregorović** u **Glasu Slavonije** objavljuje članak pod naslovom: „Nesuvisli 'klečavci' sramote većinu muškaraca“. U njemu se iznose **neutemeljene tvrdnje** poput: „Riječ je o najnovijem konzervativnom pokretu pod pokroviteljstvom ekstremne i dijela klerikalne desnice.“ Stavove molitelja tumači proizvoljnim domišljanjem utemeljenom na predrasudama: „Kao i da su današnji mladići premekani, ne žele biti glave obitelji, ne znaju kako biti pravim muškarcima, a jasne uloge muškarca i žene su izgubljene“.³⁹⁾

KONTEKST: Tvrdnje iznesene u članku novinara Gregorovića plod su paušalnog zaključivanja utemeljenog na predrasudama, neprovjerenim podacima koji slijede uvodno definirani obrazac stereotipskog prikazivanja molitelja.

KATEGORIJA:

neargumentirana optužba

diskriminacija

Dana 16. siječnja Jutarnji list je objavio kolumnu **Roberta Bajrušija** pod naslovom „Šutnja hrvatskih

39) <https://www.glas-slavonije.hr/513129/11/Nesuvisli-kle-cavci-sramote-vecinu-muskaraca> (pristup ostvaren 19. 7. 2023.).

biskupa o klečanju na trgu prešutna je podrška i pokazuje kako Crkva razmišlja“. U tekstu se molitelj nazivaju redikulima i klečavcima. Molitvu na trgu opisuje se riječima: „Bilo bi lijepo da je riječ o ekscesu, no prije je riječ o – trendu.“ Tezu o rastućem trendu radikalizacije katolika objašnjava se činjenicom da je duhovna obnova u jednoj župi u Rijeci nosila naslov: „Grieh je opasniji od koronavirusa“⁴⁰⁾

KONTEKST: Grubim vrijeđanjem Bajruši je u svojoj kolumni muškarce okupljene u molitvi krunice stavio u podređen položaj. Argumentacija navodne radikalizacije katolika u kolumni nije valjana.

KATEGORIJA:

 neistina ili kleveta

 diskriminacija

Dana 16. siječnja na portalu **Autograf urednika Drage Pilsela na kojem objavljuju kolumnisti s područja zemalja bivše Jugoslavije**, objavljena je kolumna **Ivana Zidarevića**. U kolumni je istaknuto: „Prosečan gej muškarac kada pogleda toliki broj ”muževnih” muškaraca, koji na niskim temperaturama stameno kleče po hladnom betonu, ne može a da se ne zapita da li je upravo ta subota njegova prilika da sebi nađe partnera kojeg će da spasi promrzlina i javnog sramoćenja. Posebno jer poziv za klečanje dolazi sa naslovom ”muževni budite”, a kod nas je gej, ozakonjeno, ok!”. Autor izvodi netočne zaključke o kršenju ljudskih prava: „Kada se sve ovo sagleda, a najviše deo oko pokušaja dokidanja osnovnih ljudskih prava na slobodu, zaštitu privatnosti i jednakosti, nije netačno zaključiti da se radi o građanima neustavnih, znači opasnih, namera.“⁴¹⁾

40) Jutarnji list, 16. 1. 2023., str. 17.

41) <https://www.autograf.hr/muskarci-koji-klece-na-trgu-su-gradani-opasnih-namera/> (pristup ostvaren 25. 1. 2023.).

KONTEKST: Zidarević neistinito optužuje molitelje za pokušaj dokidanja ljudskih prava i sloboda jer oni nikada nisu uputili nikakav zahtjev, već su samo istaknuli vlastite molitvene nakame koje se ni po kojoj logici ne mogu shvatiti pokušajem dokidanja prava i sloboda. Vrijeđajući, banalizirajući i omalovažavajući čin molitve, Zidarević je okupljene muškarce diskriminirao.

KATEGORIJA:

 diskriminacija

 javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 17. siječnja novinar **Boris Dežulović** u svojoj kolumni pod naslovom „Men too“ objavljenoj na portalu N1 u uvredljivom i pogrešnom kontekstu prikazuje stavove molitelja te baziliku Srca Isusova naziva Bazilikom k**** Isusova. U kolumni Dežulović o moliteljima i osamdeset dvogodišnjem pateru Božidaru Nagy u navodi: „Molim vas, nemojte mi reći da niste vidjeli kako Danka Derifaj proždire očima patera Božidara i njegove molitelje na Jelačića placu? Što će tek biti – to se ja pitam, gospodo – kad ta golema, stoljećima suspregnuta seksualna energija konačno provali, i kad debele, brkate i je****vne Marijine vitzeove počne gutati noć? Što kad katoličke muževne policija počne nalaziti po podrumima u mračnim predgrađima, brutalno silovane od raspomamljenih ”spolno stimuliranih” katoličkih ženki željnih ”odnosa”? Što kad se jedne subote pater Božidar Nagy ne pojavi među moliteljima na Jelačića placu, pa ga u nedjelju pronađu u zaključanoj sakristiji bazilike Srca Isusova, golog i vezanog, u lokvi sperme i gomili praznih, zgužvanih kutija Viagre?“⁴²⁾

42) <https://n1info.hr/kolumne/boris-dezulovic/men-too/> (pristup ostvaren 19. 8. 2023.).

KONTEKST: Pod krinkom satire novinar Dežulović diskriminira molitelje zbog javnog prakticanja po-
božnosti i isticanja molitvenih nakana s kojima se ne
slaže. U svojoj vulgarnoj i izuzetno uvredljivoj kolu-
mni, Dežulović je sveo molitelje i osamdeset dvogo-
dišnjeg patera Nagyja na razinu seksualnih objekata
pritom ih dehumaniziravši.

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

Dana 21. siječnja prof. dr. sc. Branka Galić s Odsje-
ka za sociologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu, u
izjavi koju je dala za Večernji list, napala je muškar-
ce okupljene u molitvi krunice te njihovo pravo na
javno okupljanje. „Ti ljudi zastupaju vrlo nasilnu ideju
oduzimanja ženama ljudskih prava, reproduktivnih
prava, tjeranja žena izvan javne sfere i ograničavanja
njihove slobode.“⁴³⁾

KONTEKST: Galić je državu nazvala podupirateljem
molitvenog skupa zbog toga što se, kako ona tvrdi,
izdaju dozvole za javno okupljanje. Neargumentirano
je oklevetala molitelje: Muškarci okupljeni u molitvi
krunice nisu javno zastupali vlastite stavove, već su
isključivo istaknuli molitvene nakane od kojih ni jedna
ne odgovara optužbama koje navodi prof. Galić.

KATEGORIJA:

diskriminacija

Dana 21. siječnja u Večernjem listu u članku „Vučiće-
va puška postala – kišobran“ autorica Ivana Jakelić
komentira patera Božidara Nagyja riječima: „Pater

43) Večernji list, 21. 2. 2023., str. 56.

ne shvaća da Hrvatska nije Afganistan, barem ne
još...“⁴⁴⁾

KONTEKST: Novinarka Jakelić svojim je člankom
neumjesno diskreditira patera Nagyja zbog javnog
iznošenja stava o javnoj molitvi krunice.

Druga javna molitva na glavnom zagrebačkom
trgu održala se u subotu 4. veljače.⁴⁵⁾ Prve subote
u mjesecu veljači, muškarci su se u molitvi krunice
okupili i u Šibeniku, Osijeku, Karlovcu, Slavonskom
Brodu, Trogiru, Vinkovcima i Virovitici.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 4. veljače platforma Ženska mreža Hrvatske
pozvala je **Ministarstvo unutarnjih poslova** na za-
branu miroljubive i nenasilne molitve na trgovima
hrvatskih gradova.⁴⁶⁾

Ženska mreža Hrvatske platforma je koja oku-
plja više feminističkih i srodnih udruga s područja
Hrvatske. Glavni su naglasci aktivističke platforme
ŽMH povećanje stupnja participacije žena u politici,
ostvarivanje prava žena na školovanje, rad i punu za-
poslenost; socijalna sigurnost žena, dostupan poba-
čaj i kontracepcija, zaustavljanje nasilja nad ženama

44) Večernji list, 21. 1. 2023., str. 35.

45) <https://mojzagreb.info/zagreb/u-subotu-04-velja%C4%8De-2023-mu%C5%A1karci-mole-krunicu-u-zagreb-u-i-drugim-hrvatskim-gradovima> (pristup ostvaren 17. 3. 2024.).

46) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/zenska-mreza-hrvatske-prosvjed-molitelja-je-trebao-biti-zabranjen/2435261.aspx> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

te politika ravnopravnosti i tolerancije.⁴⁷⁾ Prema podacima mrežne stranice udruge, udruhu su do sada financirali Mediteranski ženski fond i Fond za aktivno građanstvo u Hrvatskoj.⁴⁸⁾

KONTEKST: Zabrana javnog okupljanja koje nema nikakve nasilne ili protuustavne definicije teška je povreda prava na slobodu javnog govora i slobodu okupljanja. Zabrana javne molitve napad je usmjeren prema Općoj deklaraciji o ljudskim pravima - u neskladu je s pravom na slobodu vjeroispovijesti i pravom na slobodno javno samostalno ili udruženo prakticiranje vjere. Otvoreni poziv za zabranu miroljubive javne molitve krunice stoga se može shvatiti kao kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju.

47) <https://www.zenska-mreza.hr/platforma-zenske-mreze/> (pristup ostvaren 15. 3. 2024.).

48) <https://www.zenska-mreza.hr/financijska-podraska/> (pristup ostvaren 16. 3. 2024.).

KATEGORIJA:

⚠️ predrasuda ili stereotip

👤 diskriminacija

Dana 4. veljače zastupnik Socijaldemokratske partije (SDP, članica Stranke europskih socijalista - PES) u Europskom parlamentu Predrag Fred Matić izjavio je: „Marginalci pokušavaju vrlo perfidno, preko molitve doći do onih stvari za koje smo mislili da smo ih ostavili u srednjem vijeku. Protiv njih osobno nemam ništa protiv kad bi njihova molitva bila ono što vjera kaže, ali ovo što oni čine vrlo je pokvareno...“⁴⁹⁾

KONTEKST: Matić je svoj sud o moliteljima donio na temelju paušalnog promatranja Crkve i vjernika utemeljenog na predrasudama i stereotipima. Vjernike je zbog njihove javne pobožnosti diskriminirao.

49) Večernji list, 5. 2. 2023., str. 2.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 4. veljače saborska zastupnica radikalne lijeve političke stranke Radnička fronta - Katarina Peović prosvjedujući protiv muškaraca okupljenih u javnoj i miroljubivoj molitvi krunice izjavila je: „Slobode govora ne može biti za one koji zagovaraju smanjenje prava žena i povratak patrijarhata. Ne može biti tolerancije za netolerantne.“⁵⁰⁾

KONTEKST: Peović, koja se zalaže za ukidanje privatnog vlasništva i uvođenje socijalizma, ovom se izjavom izjasnila i za dokidanje ljudskog prava na slobodu govora.

50) Večernji list, 5. 2. 2023., str. 2.

KATEGORIJA:

diskriminacija

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 4. veljače novinar **Stanko Ferić** na portalu **Šibenik News** objavljuje članak pod naslovom „BORBA ZA ŽENSKA PRAVA / Šibenik nije grad u kojem se žene povlače pred pasivnom agresijom fundamentalista. Muškarci, pokažite da ste za partnerstvo u kojem su svi jednako vrijedni.“⁵¹⁾ U članku u kojem se muškarce okupljene u molitvi krunice naziva „klevačavci“ prenesena je vijest o prosvjednom okupljanju

51) <https://www.mok.hr/vijesti/item/36905-borba-za-zenska-prava-sibenik-nije-grad-u-kojem-se-zene-povlace-pred-pasivnom-agresijom-fundamentalista-muskarci-pokazite-da-ste-za-partnerstvo-u-kojem-su-svi-jednako-vrijedni> (pristup ostvaren 24. 7. 2023.).

koje se u Šibeniku održalo nakon što su muškarci molili krunicu prve subote u veljači. Prosvjednici su poručili: „Skriveni iza konstrukta vjerske slobode, a u želji da otmu tuđa, teško stečena i izborena prava, pokušavaju nametnuti ideologiju u kojoj se žene još jednom briše, pretvara u objekte i predmete muške želje, robu kojom mogu trgovati ili upravljati prema vlastitoj ambiciji“.

KONTEKST: Optužbama za fundamentalizam i želju za oduzimanjem prava žena muškarce okupljene u molitvi krunice diskriminirali su autor članka i prosvjednici čije je stavove prenio. Optužujući molitelja za „skrivanje iza konstrukta vjerske slobode“ prosvjednici su povrijedili pravo na slobodu vjeroispovijesti i pravo na slobodu govora što se može kategorizirati javnim poticanjem na nasilje i mržnju.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

neistina ili kleveta

diskriminacija

Dana 9. veljače Jutarnji list objavljuje tekst **Željka Trkanjca** pod naslovom: „Ništa kod muškaraca koji kleče i mole pod zastavom Gospe nije ponizno i benigno“. Trkanjec iznosi svoje mišljenje o namjerama molitelja: „...njihov je cilj iskoristiti aktivizam da se dokopaju vlasti pa nametnuti dogmatski sistem za koji se zalažu svima - cijelom društvu.“ Isticanje duhovne posvećenosti pokreta *Muževni budite* blaženom kardinalu Alojziju Stepincu Trkanjec opisuje: „Portal *Muževni budite*, jedan od suorganizatora (molitve krunice o.a.), navodi među zaštitnicima i uzorima na prvom mjestu bl. Alojzija Stepinca čiji su stavovi o ženama poznati, žena u hlačama je đavalji

okot, a u obitelji je uloga žene služiti mužu“.⁵²⁾

KONTEKST: Novinar Trkanjec na temelju vlastitih predrasuda o vjernicima iznosi niz paušalnih ocjena i nevaljanih zaključaka. Na temelju predrasude da je javna molitva iskaz političkog aktivizama Trkanjec neargumentirano zaključuje da je cilj molitelja „dokopati se vlasti“ i nametnuti cijelom društvu svoj „dogmatski sistem“, a na temelju predrasude da molitelji imaju negativan i diskriminatoran stav prema ženama neargumentirano i neistinito optužuje cjelokupnu Katoličku Crkvu u Hrvatskoj za mizoginiju. Neistinito i anakrono optužujući kardinala Stepinca za mizoginiju na temelju iskrivljenih, izvan kontekstualno i anakrono predstavljenih podataka njegovih pisama, Trkanjec propagira trend kulture otkazivanja prema nadbiskupu Stepincu koju su, prema podacima Izvješća o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu i katoličke vjernike u Hrvatskoj u 2021. i 2022. godini započeli novinari portala Index.hr.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

Dana 12. veljače u tjednom pregledu **Večernjeg lista** novinar **Toni Ivanišević** izruguje se s molitvenim nakanama molitelja krunice: „Umjesto da se pristojno obuku, nađu partnera, par godina zaborave na blud, udaju se i rode nekoliko klinaca, odvratne anarhistice usudile su se zatražiti da one odlučuju o svom tijelu, broju, rodu i padežu. Što radi hrvatska policija?“⁵³⁾

KONTEKST: Ivanišević je tekst utemeljio na stereotipu da se muškarci okupljeni u molitvi krunice zalažu protiv ravnopravnosti spolova.

52) Jutarnji list, 9. 2. 2023., str. 18.

53) Večernji list, 12. 2. 2023., str. 34.

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

diskriminacija

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 13. veljače u Zastupničkom, ujedno i jedinom domu hrvatskog nacionalnog parlamenta - **Hrvatskom saboru** - saborska zastupnica radikalno lijeve stranke Radnička fronta **Katarina Peović** održala je govor koji donosimo u cijelosti:

„Ja bih ovdje upozorila na ono što je RF (Radnička fronta) napravila u subotu. Mnogi se smiju klečavcima na Trgu, kažu da je riječ o manjini koja ne zavrijeđuje neku pažnju. Oni se bore za ograničavanje ženskih sloboda, slobodnog odijevanja. To odijevanje mora biti

kodirano. Ne možemo se odijevati preizazovno, to te muškarce užasno uzrujava. Druga stvar, to su muškarci koji smatraju da pobačaj nije dobar. Znamo kako su se takve udruge, a ta udruga koja to organizira je povezana s poljskom udrugom, organizirale i u Poljskoj je došlo do zabrane pobačaja. Mi smo otišli na trg tamo u majicama koje su poručivale ne želim živjeti na koljenima. Poručili smo dvije stvari. Jedna stvar je da se ne može imati toleranciju za netolerantne, ako misle ograničavati ženske slobode, no pasaran. Ali druga stvar, da upozorimo zašto su takve pojave opasne. Ne samo zato što je riječ o nekim regresivnim pojavama koje mogu postati (ajmo reć) opće prihvaćene, nego zato što je povijest pokazala i Poljska pokazuje da kada se ta rigidna desnica spoji s liberalnim, ekonomskim uvjerenjima neoliberalnim maršem na naša prava, a to su prije svega pravo na zdravstvenu zaštitu, onda možemo biti u velikim problemima i već jesmo u

velikim problemima. Takozvani priziv savjesti nije došao zato što je šačica rigidnih desničara zavlada u Hrvatskoj, nego zato što se neoliberalna ekonomska doktrina spojila s tradicionalnom regresivnom desničarstvom i sada svaki drugi ima priziv savjesti. Ne možete mi reći da je 60% ginekologa toliko religiozno u Hrvatskoj da imaju priziv savjesti. Oni su našli spoj ugodnog s korisnim i sami pod težinom zdravstvenih problema u zdravstvu koji su prije svega problemi materijalne prirode jer mi moramo znati da Hrvatska izdvaja jednu četvrtinu onoga što izdvaja Austrija. Otišli smo na Trg i otići ćemo opet da klečavcima i svima drugima poručimo no pasaran, ne će ići.⁵⁴⁾

KONTEKST: Valja napomenuti da je priziv savjesti, koji Peović u govoru napada, ozbiljnije **ljudskog prava na slobodu savjesti i vjeroispovijesti definiranog člankom 18. Opće deklaracije o ljudskim pravima. Važećom Rezolucijom 1763. Parlamentarne skupštine Vijeća Europe** jamči se da „*niti jedna pravna ili fizička osoba neće biti podvrgnuta prisili, neće se držati odgovornom niti će se na bilo koji način diskriminirati ako odbije izvršiti pobačaj ili eutanaziju.*“⁵⁵⁾ Peović je liječnike koji se pozivaju na priziv savjesti diskriminirala i prejednicirajući da svi koji se pozivaju na priziv savjesti to čine iz religijskih uvjerenja, premda se liječnici i drugo medicinsko osoblje odlučuju na takav čin i pozivajući se na znanstvene spoznaje te medicinsku etiku.

Neistinita je tvrdnja da se muškarci okupljeni u molitvi krunice zalažu protiv slobode odijevanja, već u jednom dijelu jedne od nakane ističu **molitvu** „za čednost u odijevanju i razmišljanju“. Nazivanjem muškaraca okupljenih u molitvi krunice „klečavci“ te lažnim optuživanjem zastupnica Peović molitelje je grubo diskriminirala, a javnim osporavanjem međunarodno priznatih ljudskih prava javno je pozvala na nasilje i mržnju.

54) <https://www.youtube.com/watch?v=jKlp6VlwPYI> (pristup ostvaren 14. 7. 2023.).

55) <https://www.ombudsman.hr/hr/priziv-savjesti/> (pristup ostvaren 21. 12. 2022.).

KATEGORIJA:

 neargumentirana optužba

 neistina ili kleveta

 diskriminacija

Dana 19. veljače u razgovoru za **Hrvatsku izvještajnu novinsku agenciju** (HINA) pravobraniteljica za ravnopravnost spolova **Višnja Ljubičić** muškarce okupljene u molitvi krunice **optužila je za vjerski fundamentalizam**. U daljnjoj izjavi Ljubičić je ženska prava nazvala „**kolateralnom žrtvom**“ aktivnosti takvih pokreta usmjerenih na očuvanje vrijednosti patrijarhata koji podrazumijeva manja ženska prava i ostanak u okvirima 'prirodnih uloga' za žene i muškarce, pri čemu je uloga muškaraca dominantna.“ Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova problematizirala je i molitvene nakane: „Zagovaranje konzervativnog stila odijevanja i izjave da žene odijevanjem 'izazivaju muškarce' posebno je problematično u vidu činjenice da su žrtve rodno utemeljenog nasilja u pravilu žene, a počinitelji muškarci koji svoje nedjelovanje znaju opravdavati upravo tako da su bili izazvani ponašanjem ili izgledom žrtve. Stoga su ovakve inicijative, iako primamo usmjerene protiv žena također usmjerene i protiv obaju spolova, kao i protiv vjerskih nauka te protiv kulturnih dosega suvremene civilizacije jer podrazumijevaju neravnopravnost kao uvjet društvene stabilnosti i obranu protiv muških nasilničkih ispada prema ženama, vođenih isključivo seksualnim nagonom muškaraca. One u osnovi pokušavaju dati legitimitet rodno-utemeljenom nasilju i stoga su vrlo opasne.“⁵⁶⁾

KONTEKST: Neistina je da je molitvena inicijativa usmjerena očuvanju vrijednosti patrijarhata. Jedna

56) <https://izdvojeno.hina.hr/content/11241689> (pristup ostvaren 15. 3. 2023.).

od molitvenih nakana usmjerena je molitvi za „duhovni autoritet muškaraca u obitelji“. Kako je uvedeno pokazano, niti jedna od molitvenih nakana nije u neskladu s naukom Katoličke Crkve, a činjenica da neki silovatelji „znaju opravdavati“ počinjenje zločina odijevanjem i ponašanjem žena nije valjani argument, odnosno neutemeljena je optužba. Uspoređivanjem molitvenih nakana muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krunice s opravdanjima koja iznose optuženici za nasilje nad ženama pravobraniteljica za ravnopravnost spolova diskriminirala je molitelje.

Manipulacija propovijedi varaždinskog biskupa Bože Radoša u svrhu diskreditacije molitelja

Dana 23. veljače na Čistu srijedu (Pepelnicu), dan kada u katoličkoj liturgijskoj godini započinje korizma, varaždinski biskup **mons. Bože Radoš** predslavio je misno slavlje u varaždinskoj katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije. Toga je dana kao i svi svećenici Katoličke Crkve tumačio šestu glavu Evanđelja po Mateju. U toj se glavi među ostalim navodi: „*Tako i kad molite, ne budite kao licemjeri. Vole moliti stojeći u sinagogama i na raskršćima ulica da se pokažu ljudima. Zaista, kažem vam, primili su svoju plaću. Ti naprotiv, kad moliš, uđi u svoju sobu, zatvori vrata i pomoli se svomu Ocu, koji je u skrovitosti. I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti.*“⁵⁷⁾ Biskupova propovijed u medijskim se napisima u nadolazećim danima tumačila kao kritika javnoj molitvi krunice, iako on nigdje nije spomenuo niti javnu molitvu niti ikoga od okupljenih muškaraca.

Dana 25. veljače varaždinski biskup Bože Radoš demantirao je optužbe da je propovijedao protiv molitelja za što ga je dio portala neopravdano optužio: „Evanđelje toga dana bila je moja tema i

57) Mt 6,6.

ukratko sam ponovio riječi iz Evanđelja. Ništa drugo. Ne znam zašto je to netko uopće izvukao, jer to nije moj stil, niti bih slao poruke oko nečega što nije konkretno predmet mogega zanimanja. Ljudima koji su bili ondje isključivo sam htio govoriti njima, govoriti o pravoj pobožnosti, pravom djelu ljubavi i pravome postu. Isus govori koji je to post, ovako činite, tj. nemojte onako i ništa drugo. Mislim da je smiješno stavljati to sada u ovaj kontekst, jer ako se pročita Evanđelje to je to.⁴⁵⁸⁾

Mons. Jure Bogdan, vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj dan nakon što se u javnom prostoru pokušala plasirati netočna i neproverjena informacija da je **varaždinski biskup Bože Radoš** napao javnu molitvu na trgovima hrvatskih gradova, dajući intervju za **Slobodnu Dalmaciju** iskazao je svoju podršku ovoj molitvenoj inicijativi:

„Molitva krunice naših muškaraca na koljenima po gradskim trgovima i drugim mjestima je znak vremena. Podsjeća me na devedesete godine prošloga stoljeća kada smo bili na velikim kušnjama i kada se aktivno trebalo uključiti u obranu vlastitoga doma, obranu svoje budućnosti, pojedinačne i zajedničke. Molili smo tada Gospinu kunicu u obiteljima, crkvama, svetištima, trgovima, skrovito i u javnosti. Gospina krunica postala je simbolom duhovne snage, jedinstva i zajedništva našega naroda. I danas je važno u odgovornosti pridonositi jedinstvu i povezanosti našega naroda! Započinite to ponajprije u okružju naših obitelji. Tu se rađa ona prva škola ljubavi prema Bogu i domovini, tu se čovjek odgaja za vrijednosti zajedništva i povezanosti, tu se prenosi znanje da je Sotona onaj koji dijeli, razdjeljuje, diabolus, a kako nasuprot njega stoji Krist koji povezuje i ujedinjava. Sve se to uči i na primjeru naših muškaraca na koljenima u molitvi! Sve se to doživjelo u

58) <https://www.vecernji.hr/vijesti/nisam-govorio-protiv-molitelja-na-trgu-samo-sam-citirao-evandelje-1659827> (pristup ostvaren 26. 7. 2023.).

vidjelo devedesetih godina u našim gradovima i selima, skloništima i podrumima, crkvama, svetištima i stolnim crkvama u korskoj molitvi Gospine krunice, koju smo s vjerom molili i sa sobom uvijek nosili.“⁵⁹⁾

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

Dana 24. veljače Helena Kolar na portalu **Telegram** objavila je članak pod naslovom: „Izgleda da imamo prvog biskupa koji javno proziva muškarce molitelje: 'Nemojte moliti na javnim mjestima, po trgovima...'⁶⁰⁾

KONTEKST: Novinarka Kolar plasirala je lažnu vijest izvan kontekstualno protumačivši propovijed biskupa Bože Radoša.

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

diskriminacija

Dana 24. veljače portal **Index.hr** objavio je tekst pod naslovom: „Čini se da se pojavio prvi biskup koji javno proziva klečavce s Trga“. U članku se osim neutemeljenih optužbi prenesenih s portala Telegram, molitveno bdijenje pred bolnicama koje organizira

59) <https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/hrvatska/vojni-ordinarij-jure-bogdan-zlo-grieh-trajno-je-prisutno-u-ljudskoj-povijesti-od-edenskoga-vrta-do-danas-1267719> (pristup ostvaren 31. 7. 2023.).

60) <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/izgleda-da-imamo-prvog-biskupa-koji-javno-proziva-muskarce-molitelje-nemojte-moliti-na-javnim-mjestima-po-trgovima/> (pristup ostvaren 24. 7. 2023.).

inicijativa 40 dana za život naziva tradicionalnim maltretiranjem.⁶¹⁾

KONTEKST: Portal Index.hr neistinito je prenio vijest o propovijedi biskupa Radoša. U tekstu su molitelji okupljeni u molitvi na trgovima i pred bolnicama diskriminirani.

KATEGORIJA:

 neistina ili kleveta

Dana 1. ožujka Renata Rašović u Večernjem listu objavljuje kolumnu pod naslovom: „Dokad će dušobrižnici ispred bolnica stigmatizirati i emocionalno ucjenjivati žene?“⁶²⁾ „Dok se njemačka Katolička crkva distancira od pokreta '40 dana za život', hrvatska Katolička crkva gromoglasno šuti, uz izuzetak varaždinskog biskupa Bože Radoša koji je neki dan u svojoj propovijedi govorio kako se molitva ne treba odvijati 'na javnim mjestima i po trgovima jer to nije manifestacija pred drugima...“.

KONTEKST: Novinarica je opetovano ponovila netočnu tezu da se biskup Radoš izjasnio protiv javne molitve na trgovima hrvatskih gradova, **iako je biskup istu tvrdnju demantirao pet dana prije upravo u Večernjem listu.**

U subotu 4. ožujka muška se molitva krunice održala u Zagrebu, Osijeku, Karlovcu, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima i Virovitiči.⁶³⁾

61) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/cini-se-da-se-pojavio-prvi-biskup-koji-javno-proziva-klecavce-s-trga/2441370.aspx> (pristup ostvaren 24. 7. 2023.).

62) Večernji list, 1. 3. 2023., str. 13.

63) <https://narod.hr/kultura/i-jutros-muska-molitva-krunice-na-trgu-bana-jelacica> (pristup ostvaren 15. 3. 2024.).

KATEGORIJA:

 predrasuda ili stereotip

 neargumentirana optužba

 neistina ili kleveta

Dana 4. ožujka na portalu **Index.hr** objavljen je članak: „VIDEO Klečavci opet klečali na Trgu bana Jelčića. Fred Matić: Ovo izaziva jezu“. U članku se navodi: „Riječ je o okupljanju ekstremnih katolika, njih nekoliko desetaka, koji se okupljaju i dogovaraju kroz više udruga.“ Istaknuto je i: „...performativno javno klečanje dio je šireg projekta klerikalizacije Hrvatske, koja bi u fantazijama Batarela i njegovih sljedbenika trebala postati teokracija.“

KONTEKST: Uz članak je objavljen reportažna videonimka na kojem je reporter snimao molitvu kao i prosvjednike te od njih uzimao izjave. **Reporter u jednom trenutku videa kaže da je na trgu okupljeno „otprilike 200 molitelja“, no u tekstu članka se navodi da se na molitvi okupilo „nekoliko desetaka muškaraca“.** Prema Hrvatskoj enciklopediji

teokracija se definira kao oblik vladavine koji se legitimira božjom voljom i u kojem državni (svjetovni) i religijski poredak čine jedinstvo.⁶⁴⁾ Ni prema kojoj osnovi ne može se zaključiti da se muškarci okupljeni u javnoj molitvi krunice zalažu za uspostavljanje teokracije. Osim neistina i neargumentiranih optužbi, članak obiluje i predrasudama. Istaknute su predrasude o moliteljima kao ekstremistima i eksponentima klerikalizacije.

Dana 4. ožujka zastupnik u Europskom parlamentu iz redova Socijaldemokratske partije Hrvatske (PES) **Predrag Fred Matić** na tzv. protuprosvjednom performansu „Tiha misa“ napao je muškarce okupljene u molitvi krunice na više osnova. Izjavio je:

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

neistina ili kleveta

diskriminacija

„Nitko nema ništa protiv da ljudi mole. Međutim, onoliko malo koliko ja znam o Evanđelju, moli se za ljubav, mir, toleranciju, oprost. Oni ovdje mole za stvari za koje smo mislili da smo ih ostavili nekoliko stoljeća iza nas. **Moliti za to da djevojke ne nose mini suknje, da gulaš bude uredno u 12 na ručku, da žena upravlja usisivačem kao Formulom 1, to su neke druge stvari, to su stoljeća iza nas.** To izaziva jezu kod normalnih građana jer stvarno smo mislili da smo društvo koje je u 21. stoljeću i gdje se već razmišlja o 22. stoljeću. Ovo je povratak u srednji vijek. Ovim građanskim prosvjedom nastojimo to osujetiti i poručiti da je to agenda koja im neće proći.“

64) <https://www.enciklopedija.hr/clanak/teokracija> (pristup ostvaren 15. 3. 2024.).

KONTEKST: Premda Matić sugerira da se muškarci okupljeni na javnoj molitvi krunice ne mole za nakane za koje bi se, po njemu trebali moliti, prema molitvenim nakanama koje muškarci okupljeni oko projekta *Muževni budite* ističu, oni se mole za ljubav (npr. otvorenost bračnih parova životu), oprost (npr. spas duša u čistilištu) i za mir izrijekom. Neistinito je da se muškarci mole da žene ne nose minisuknje, već se mole za čednost u odijevanju i ponašanju neovisno o spolu. Sve drugo što Matić nabraja kao navodne nakane, neistinite su i potpuno su nepovezane sa svim nakanama koje su molitelji istaknuli. Banalizacijom i stereotipizacijom molitvenih nakana eurozastupnik Matić diskriminirao je molitelje.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

diskriminacija

„Ovo su marginalci. Mi živimo u Europskoj uniji, da budem i ja malo patetičan. Od 90-ih smo se borili da uđemo u Europu. Mi smo se borili za zapadne vrijednosti, nismo se sigurno borili za povratak u srednji vijek. Ravnopravnost žena i muškaraca je nešto što smo mislili da smo utvrdili prije 100 godina i da ideмо dalje. Postoje te nazadnjačke agende koje nas uporno žele vratiti u srednji vijek.“

KONTEKST: Matić ponavlja stereotip da se muškarci okupljeni u molitvi krunice zalažu protiv ravnopravnosti spolova. Isticanjem da su molitvene nakane u neskladu s europskim, zapadnim vrijednostima, Matić diskriminira molitelje.

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

„Ovo za što se oni mole nema nigdje u Evanđelju, nema nigdje u Bibliji, toga samo ima u srednjem vijeku, a to je ostalo iza nas. Kakav je to izraz uopće čedno odijevanje? Tko si ti da meni određuješ što ću nositi i kako ću nositi? Mini suknja nije poziv na seks, nije poziv na silovanje. Mini suknja je izraz žene što hoće nositi. Kuhanje ručka, spremanje po kući, **ravnopravni odnosi oko brige za djecu i obitelji to su stvari za koje smo se izborili prije nekih 100 godina.** Koristim taj izraz srednji vijek u onom najgorem mogućem smislu.“

KONTEKST: Sve molitvene nakane muškaraca okupljenih u molitvi krunice usklađene su sa standardima molitvenih nakana kao i s naukom Katoličke Crkve. Neistinite su tvrdnje da navedene nakane ne proizlaze iz Evanđelja i Biblije.

KATEGORIJA:

diskriminacija

„Ako imaš hormonalnih problema ili kod kuće, nadam se da ne ipak javno zbog ćudoređa- postoji izraz koji se zove masturbiranje koji je također medicinski izraz i koji ljudi koriste hiljadama godina unazad i vjerojatno će ga koristiti sljedećih tisućljeća. Moraju i to znati, međutim, njihovi organizatori su protiv toga, stoga oni moraju pronaći načine da obuzdaju svoje hormone, sigurno ne na način da kad vide djevojku s dekolteom ili u mini suknji da ju siluju, to nije poziv na silovanje.“⁶⁵⁾

65) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-kleavci-opet-klecali-na-trgu-bana-jelacica-fred-matic-ovo-izaziva-jezu/2443466.aspx> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

KONTEKST: Eurozastupnik Predrag Fred Matić grubim vrijeđanjem, diskreditacijom i vulgarnim izrazima stavlja muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice u podređen položaj.

KATEGORIJA:

diskriminacija

Dana 4. ožujka na portalu **Index.hr** novinar **Davor Tomšić** objavljuje članak pod naslovom: „VIDEO Klečavci s Trga: Obucite se normalno, nemojte izazivati. To je mala porukica“. U tekstu je istaknuto: „jutros su se ukazali muškarci koji se međusobno pozivaju na muževnost pa onda te prve subote u mjesecu kleknju na svoje spužvice, neki čak i na hladan beton“.⁶⁶⁾

KONTEKST: Novinar Tomšić diskreditira i omalovažava muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice.

Dana 6. ožujka U emisiji **Otvoreno na Hrvatskoj radioteleviziji** bilo je problematizirano pitanje molitve na trgovima diljem Hrvatske.⁶⁷⁾ Emisiju je vodila novinarka Zrinka Grancarić, a gostovali su Marijana Kučer, dr. sc. Ana Raffai, prof. dr. sc. Marko Medved i doc. dr. sc. Erik Brezovec. Kučer i Raffai iznijele su niz napada na račun muškaraca okupljenih u molitvi krunice.

66) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-pricali-smo-s-kleavcima-obucite-se-normalno-nemojte-izazivati/2443598.aspx> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

67) <https://vijesti.hrt.hr/hrvatska/je-li-molitva-na-trgu-iskaz-vjere-ili-ideoloska-instrumentalizacija--10646855> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

KATEGORIJA:

! predrasuda ili stereotip
neistina ili kleveta

Koordinatorica **Ženske mreže Hrvatske** i izvršna koordinatorica udruge **Domine** Marijana Kučer izjavila

je: „Sporan je napad koji je instrumentaliziran, a koji se koristi alatima molitve. Zapravo se radi o protestu protiv ostvarenih prava žena.“ Istaknula je i: „Patrijarhat na izdisajima pokušava vratiti društvo unatrag.“

KONTEKST: Kučer je prenijela antimolitvenu poruku koristeći se stereotipima o političkoj motiviranosti javne molitve i zalaganju molitelja protiv ravnopravnosti spolova.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip diskriminacija

Teologinja i aktivistkinja Centra za mirovne studije dr. sc. Ana Raffai u emisiji *Otvoreno* naglasila je: „Kada dođete ne glavni trg glavnog grada ili drugih gradova, onda više niste u stavu molitve, nego ste u stavu političkog aktivizma. Sad je pitanje koliko ja kao vjernica prihvaćam da se moj sveti čin molitve koristi za politički aktivizam.“ Moliteljima je također poručila: „Molite se vi dečki za sebe, a žene pustite na miru.“

KONTEKST: Raffai je stereotipno prikazala javnu molitvu kao čin političkog aktivizma. Također, sugeriranjem moliteljima smjera njihovih molitvenih nakan molitelji su diskriminirani.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip neistina ili kleveta diskriminacija

Dana 8. ožujka predsjednik **Istarskoga demokratskog sabora (IDS-a) Dalibor Paus** povodom Dana žena izjavio je: „Vidimo klečavce na trgu koji u ime vjere traže dokidanje ženskih prava i jednakopravnosti, a brojnim hrvatskim gradovima marširat će muškarci i žene koji traže ukidanje prava na pobačaj, predvođeni gospođom Markić koja ima uspješan biznis s antibaby pilulama.“⁶⁸⁾

68) <https://www.glasistre.hr/istra/2023/03/08/paus-za-dan-zena-povezao-klečavce-marseve-zeljku-markic-antibaby-pilule-i-filipa-zoricica-850285> (pristup ostvaren 19. 7. 2023.).

KONTEKST: Neistinito je da muškarci okupljeni u molitvi krunice zalažu za dokidanje ženskih prava. Žene i ženska prava u molitvenim nakanama nisu ni jednom spomenuti. Pausov napad zaključivanje je utemeljeno na stereotipima. Navedenu neistinu da je izvršna direktorica udruge U ime obitelji Željka Markić prodavala kontracepciju pobio je mjerodavni sud ustvrdivši neistinitost članka koji je na tu temu napisala novinarka Danka Derifaj.⁶⁹⁾

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 8. ožujka u proglasu kojim se poziva na **Noćni marš** u povodu Dana žena organizacija Feministički kolektiv fAKTIV navodi: „Mizoginistima, klečateljima, obiteljašima i transfobima poručujemo: nećete nas prestrašiti, nećete nas ušutkati! Vaše prijetnje motivacija su nam da budemo još glasnije, solidarnije i odvažnije.“⁷⁰⁾

Noćni marš godišnja je manifestacija koju organizira udruga fAKTIV (feministički aktiv) svake godine povodom Dana žena. Udruga se formirala organizirajući upravo to godišnje zbivanje, a djelovanje fAKTIV-a na njihovim stranicama opisuje se kao „borba za radnička i socijalna prava, protiv rodno uvjetovanog nasilja prema ženama te zalaganje za reproduktivna i seksualna prava.“

69) <https://narod.hr/hrvatska/dr-markic-dokazala-da-ni-kad-nije-zaradivala-na-kontracepciji-derifaj-ipak-nepravomocno-oslobodena> (pristup ostvaren 1. 2. 2024.)

70) https://www.facebook.com/event-s/5431026453665534?active_tab=about&locale=hr_HR (pristup ostvaren 25. 7. 2023.).

KONTEKST: Upućivanjem diskriminatornih i agresivnih poruka prema muškarcima okupljenima u javnoj molitvi krunice, organizacija FAKTIV koristila se govorom mržnje.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 10. ožujka novinarka **Goranka Jureško** u **Jutarnjem listu** objavljuje kolumnu pod naslovom „Zašto 'klečeći testosteroni' nikad neće imati Božju potporu za vođenje žena 'na povocu'?“⁷¹⁾ Grubo vrijeđa molitelje i naziva ih nizom pogrdnih imena: „seкта 'vračanje žena pod vlast muškaraca bez prava glasa osobi-to kod kuće‘“, „klečeći testosteroni“, „masovka 'dečki na koljenima‘“, „samoprovzani spasitelji, a zapravo tlačitelji njihove (ženske) duše i tijela“.

KONTEKST: Novinarka je korištenjem krajnje neprijerenih izraza dehumanizirala muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

Dana 12. ožujka u Pregledu tjedna **Večernjeg lista** **Toni Ivanišević** podvrgava ruglu molitvenu inicijativu: „mole krunicu kako bi zaštitili žene od prehlade razgolićenjem.“⁷²⁾

KONTEKST: Pod izlikom satire, novinar Ivanišević stereotipski prikazuje muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice.

71) Jutarnji list, 10. 3. 2023., str. 21.

72) Večernji list, 12. 3. 2023., str. 16.

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

Dana 15. ožujka gostujući u emisiji **Newsnight** voditelja Ilije Jandrića na N1 televiziji teologinja i aktivistkinja Centra za mirovne studije dr. sc. **Ana Raffai** istaknula je: „Fokusiranost na oblikovanje žena kako bi oni htjeli, to nas vodi u toksične odnose među ženama i muškarcima.“⁷³⁾

KONTEKST: U molitvenim nakanama muškaraca okupljenih u molitvi krunice žene se ne navode, no Raffai potpuno činjenično netočno zaključuje da su muškarci „fokusrani na oblikovanje žena kako bi oni htjeli“.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

neistina ili kleveta

Dana 18. ožujka predsjednica saborskog Kluba zastupnika zeleno-lijevog bloka te **koordinatorica političke platforme Možemo!**, saborska zastupnica **Sandra Benčić** u intervjuu za **Večernji list** referirajući se na molitvu krunice na trgovima hrvatskih gradova, izjavila je: „To je čisto poticanje na diskriminaciju i takve se poruke ne smiju širiti u javnom prostoru, pa ni onda kada se to radi 'molitvom', mada svi znamo da se tu ne radi o molitvi, nego o širenju mizoginih, patrijarhalnih i diskriminatornih poruka o ženama.“⁷⁴⁾

KONTEKST: Saborska zastupnica Benčić sugerirala je da isticanje molitvenih nakana muškarcima

73) <https://www.youtube.com/watch?v=WJHXNxe-sfOE&t=750s> (pristup ostvaren 18. 7. 2023.).

74) Večernji list, 18. 3. 2023., str. 15.

okupljenima u molitvi krunice treba zabraniti. Time je pozvala na dokidanje ljudskih prava i javno pozvala na nasilje i mržnju. Koristeći stereotipnu tvrdnju da je javna molitva čin političkog aktivizma, Benčić je zaključila kako „svi znaju“ da se ne radi o molitvi. Time je grubo oklevetala muškarce okupljene u molitvi krunice.

KATEGORIJA:

✝ javno poticanje na nasilje i mržnju

Krajem ožujka na svojem Instagram profilu organizacija **Mreža antifašistkinja Zagreba** objavila je fotografiju djevojke koja se vozi vozilom javnoga prijevoza i u ruci drži strojnicu. Na fotografiji je pisalo: „Nova linija modnih dodataka, posebno dizajnirana

za subotnje kave u gradu, a inspirirana jezivim tipovima što po trgovima kleče za žensko dostojanstvo.“

U opisu poslije obrisane objave stajalo je:

„(Marširajmo da od*ebu s lažnim moralom)

Hrvatska crkva i radikalna desnica već mjesecima koriste najkrindastije nove modele zapomaganja za uspostavom katoličkog šerijata, e ne bi li uspjeli mobilizirati širu podršku za svoju uvrnutu konzervativnu agendu.

Dramatično klečanje na trgovima očekivano je umotano i u snažan nacionalistički sentiment, a nakupine otrovnog domaćeg šovinizma ovaj put su upakirane u tzv. molitve za dostojanstvo žena. Naravno, cijeli taj PR ne bi bio tako formuliran da svi uključeni nisu do kostiju mizogini.

Iako bi potpuni ignor vjerojatno bio najprikladniji odgovor na ovakav tip političkog rada, nažalost svi mejnstrim mediji u ime klikova davali su im prostora

i tako održavali cijeli taj cirkus na životu. Zbog toga svo to vrijeme s druge strane barikade tražio se prikladan odgovor, što u kontekstu kontra-inicijative je vrlo nezahvala opcija.

No, prije koji dan, ušli smo u mjesec mart, i ako je ikada bila prilika, sad je pravi trenutatak da žene demonstriraju silu. Dođi ti u srijedu na Noćni marš i pridriži se tisućama žena na ulicama Zagreba i drugih gradova. Dođi da, pored liste nepravdi i problema s kojima se žene svakodneвно bore, masovnošću pregazimo njihove mizogine molitve.

Živio osmi mart! Smrt patrijarhatu!⁷⁵⁾

Mreža antifašistkinja Zagreba (MAZ) udruga je koja kao svoj cilj ističe „okupljanje i umrežavanje antifašističkih građana, naročito mladih, koji bi radili na širenju antifašističkih vrijednosti i borbi protiv svih oblika diskriminacije i netolerancije surađujući pritom sa srodnim organizacijama unutar i izvan zemlje.“⁷⁶⁾ Mreža antifašistkinja Zagreba široj je javnosti poznata po organizaciji Trnjanskih kresova, manifestacije kojom se svakoga 8. svibnja počevši s 2015. godinom proslavlja obljetnica stavljanja pod kontrolu Zagreba od strane Jugoslavenska armije 1945. godine. MAZ u sklopu Trnjanskih kresova organiziraju i koncert ANTIFA night, jednom godišnje. Rad Mreže antifašistkinja Zagreba financijski podupire Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva.⁷⁷⁾

KONTEKST: Vulgarna i diskriminatorna prijetnja nasiljem obilježena dehumanizacijom javno je poticanje na nasilje i mržnju. Psihijatar prof. dr. Herman Vukušić zbog ove je objave podnio kaznenu prijavu za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju. Zaključno s datumom izdavanja ovoga izvješća Državno odvjet-

ništvo Republike Hrvatske nije podignulo optužnicu protiv Mreže antifašistkinja Zagreba.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 26. ožujka predsjednica Građansko-liberalnog saveza **Anka Mrak Taritaš** u intervjuu za Večernji list: „Jedna od stvari o kojima treba razmisliti je i zabranjivanje molitava ispred bolnica u kojima se obavljaju pobačaji. Španjolska je to recimo već zabranila, a o istome razmišlja i Njemačka. Tu se radi o vrlo agresivnom nasrtaju na slobodno odlučivanje žena, a postaje i sve organiziranije pa tako trenutno imamo najavu istodobnog moljenja ispred 39 bolnica tijekom korizme. Molitelje na trgovima da i ne spominjem. Sve su to opasne tendencije u smjeru ograničavanja prava žena.“⁷⁸⁾

KONTEKST: Saborska zastupnica Mrak Taritaš svojom je izjavom pozvala na dokidanje ljudskog prava na slobodu vjeroispovijesti. Mrak Taritaš je u svojem pozivu na dokidanje ljudskog prava na slobodu vjeroispovijesti kao i ljudskog prava na slobodu govora i javnog okupljanja, izostavila spomenuti da su u većini europskih država u kojima su uvedene tzv. „slobodne zone“ oko klinika u kojima se izvršavaju pobačaji takve odluke proglašavane neustavnima na vrhovnim sudskim instancama. Odluke o uvođenju tzv. „slobodnih zona“ donesene su, a zatim sudski poništene u njemačkim gradovima Pforzheimu i Frankfurtu, a sudskom je odlukom i u Ujedinjenom Kraljevstvu odlučeno da molitva kao takva ne može biti razlog uhićenja.

75) <https://www.maxportal.hr/premium-sadržaj/vukusic-podnio-kaznenu-prijavu-antife-pozivaju-na-likvidaciju/> (pristup ostvaren 28. 7. 2023.).

76) <https://www.maz.hr/o-nama/> (pristup ostvaren 18. 3. 2024.).

77) <https://www.maz.hr/o-nama/> (pristup ostvaren 18. 3. 2024.).

78) Večernji list 26. 3. 2023., str. 10.

U subotu, 1. travnja muškarci su krunicu molili u Zagrebu, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima, Virovitici i Zadru.⁷⁹⁾

KATEGORIJA:

 diskriminacija

Dana 1. travnja saborski zastupnik i potpredsjednik Kluba zastupnika Socijaldemokratske partije Arsen

79) <https://vigilare.info/katolibanstvo/2023/03/ove-subote-muskarci-mole-krunicu-u-deset-hrvatskih-gradova/> (pristup ostvaren 16. 3. 2023.).

Bauk sudjelujući u prosvjedu protiv javne molitve na središnjem zagrebačkom trgu izjavio je: „Ovo zaslužuje pozornost policije, državnog odvjetništva, pravobraniteljice, a ne političkih stranaka.“ Istom prilikom molitelje je napao i predsjednik Gradske skupštine Grada Zagreba, također iz redova Socijaldemokratske partije - **Joško Klisović** rekavši: „Nećemo dopustiti da nam vjerski fanatici oduzmu slobodu.“⁸⁰⁾

KONTEKST: Zastupnik Bauk i predsjednik Gradske skupštine Klisović svojim su izjavama muškarce okupljene u molitvi krunice stavili u podređen položaj.

80) <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/bauk-molitva-na-gradskim-trgovima-zasluzuje-pozornost-policije-i-dravnog-odvjetnistva/> (pristup ostvaren 24. 7. 2023.).

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Na Uskrs **7. travnja** u intervjuu **Slobodnoj Dalmaciji** bivši saborski zastupnik političke stranke Most, predsjednik Gradskog vijeća grada Zadra izabran na listi Socijaldemokratske partije, filozof i teolog **Marko Vučetić** izjavio je: „Ali kad promatramo te klečavce, mnogi od njih su klečavci bez koljena. Kada žele upotrijebiti koljena vidite da se radi o klečavcima pred politikama, klečavcima pred autoritetima i klečavcima pred hijerarhiziranim svijetom.“⁸¹⁾ Prilikom napada na slobodu vjeroispovijedi, Vučetić se poslužio zamjenom teza: „Oni prvenstveno krše pravo na slobodu vjeroispovijesti zato što im nije cilj da pokažu snagu i prisutnost njihove vjere u pluralnom svijetu, nego instrumentaliziraju vjeru da osnaže bezumne ljude kako bi svijet lišili pluralnosti i sveli ga na jednu monolitnu tvorevinu, koja bi nastupala s nekakvim pseudo moralnim zahtjevima prema pučanstvu da svi budemo unisoni prema njihovu viđenju morala.“

KONTEKST: Imputirajući moliteljima stavove i kršenjem njihovih prava na slobodu vjeroispovijesti prozivanjem da oni krše to pravo, Vučetić je počinio govor mržnje.

U subotu, 6. svibnja muška se molitva krunice održala u Zagrebu, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima, Viroviti i Zadru.⁸²⁾

81) <https://slobodnadalmacija.hr/vijesti/hrvatska/marko-vucetic-nadbiskup-hranic-je-covjek-koji-birokratizira-vjeru-i-od-toga-stvara-karijeru-1279566> (pristup ostvaren 19. 7. 2023.).

82) <https://vigilare.info/katolibanstvo/2023/05/ove-subote-muskarci-nastavljaju-moliti-krunicu-u-deset-hrvatskih-gradova/> (pristup ostvaren 16. 3. 2024.).

KATEGORIJA:

- ⚠️ predrasuda ili stereotip
- 👤 neistina ili kleveta
- 👤 diskriminacija
- ✝️ javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 9. svibnja na portalu **Index.hr** novinarka **Matea Čelebija** objavila je intervju sa **Sandrom Huzjak** koja svake prve subote u mjesecu na glavnom zagrebačkom trgu vlastitim performansom predvodi prosvjed protiv muškaraca okupljenih u miroljubivoj molitvi krunice. Intervju nosi naslov: „Ovo je žena koju napadaju klečavci: „Živim mirno, ali oni su u meni probudili otpor“⁸³⁾ Huzjak je istaknula: „Ne bavim se inače

83) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/ovo-je-zena-koja-svaku-subotu-prosvjeduje-protiv-klecavaca-oni-su-agresivna-sekta/2461929.aspx> (pristup ostvaren 6. 7. 2023.).

aktivizmom i nisam aktivistica, ali u meni ga je probudio aktivizam klečavaca. To nije molitva, to je njihov pokušaj društvenog pritiska.“ Istaknula je: „Klečavci su sekta, frakcija ljudi koji se pokušavaju skrivati iza Katoličke crkve.“

Huzjak je napad proširila na katolike i Crkvu u cjelini: „Moj suprug je cijelo vrijeme hodao uz mene jer katolici često znaju biti agresivni. Vjernici su činili monstruozne zločine kroz povijest u ime Boga tako da sam očekivala i ovdje agresiju.“ Intervju je zaključila: „Isto tako postoje muškarcima koji su došli podržati tihu misu i oni koji su došli podržati ženska prava. Neki ljudi imaju razum, a neki ne, nema to veze sa spolom.“

KONTEKST: Huzjak je u intervjuu izjavila niz neistinitih tvrdnji o moliteljima, poslužila se etiketiranjem, govorom mržnje i zaključivanjem na temelju predrasuda i stereotipa. Poopćeno je napala katoličke vjernike vrijeđajući ih, klevećući i diskriminirajući po vjerskoj osnovi. Tvrdnjom da muškarcima okupljeni u javnoj molitvi krunice ne posjeduju razum, Huzjak ih je diskriminirala.

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 28. svibnja pastoralni teolog, kolumnist i bivši franjevac dr. sc. **Dalibor Milas** u **Večernjem listu** objavljuje kolumnu pod naslovom „Hibridni katolici ne razlikuju osnovne pojmove 'ideologije' protiv koje se navodno bore“. U tekstu se navodi; „Sve je to, naravno legitimno. Sve dok, uz podršku sebi sličnih ideoloških udruga iz Poljske, ne osvanu na glavnim trgovima u klečećem položaju te započnu proces redefiniranja cijelog društva.“⁸⁴⁾

KONTEKST: Milas nije čee legitimnost ustavnog prava na slobodu javnog očitovanja vjere i pravo na slobodu okupljanja.

U subotu, 3. lipnja muška se molitva krunice održala u Zagrebu, Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima, Virovitici i Zadru.

KATEGORIJA:

diskriminacija

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 12. lipnja na portalu **H-Alter** novinarka **Biljana Kašić** objavljuje članak pod naslovom „O muževnosti, obmanama i mizoginiji“.⁸⁵⁾ Molitvena inicijativa se naziva **nakaradnom, protuljudskom, protuženskom i proturodnom**. U članku se ističe: „Muževnost koja se po trgovima svako malo priziva nije u osnovi ništa

84) Večernji list, 28. 5. 2023., str. 32.

85) <https://h-alter.org/ljudska-prava/o-muzevnosti-obmana-i-mizoginiji/> (pristup ostvaren 16. 7. 2023.).

drugo doli mizogin nalog za kreposnu žensku snishodljivost i poslušnost, a zapravo kontrolu žena od strane muškaraca u mjeri u kojoj je muško klečanje poziv za širenje muževnih stvorenja koji još nisu dorasli zadaći muževnosti.“

KONTEKST: Vrijeđanjem i diskreditacijom molitelji se u tekstu novinarka Kašić stavljaju u podređen položaj te se dehumaniziraju.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

neistina ili kleveta

diskriminacija

Dana 30. lipnja **Ženska mreža Hrvatske** pozvala je svoje članove i simpatizere na prosvjedni skup protiv muškaraca koji će se okupiti na prvu subotu u srpnju na molitvu krunice. Istaknuli su niz uvredljivih transparentata, kako prema okupljenim moliteljima tako i prema Katoličkoj Crkvi: „Već cijelo desetljeće svjedočimo neskrivenom djelovanju crkvenih i raznih satelitskih neokonzervativnih udruga koje uz dozvole nadležnih vlastodržaca, ne samo u medijima, ne samo u javnom prostoru glavnog grada, već diljem Hrvatske javno i organizirano iskazuju i šire svoje diskriminatorne i ženomrzačke agende i poruke.“⁸⁶⁾ U priopćenju se između ostalog ističe: „muška krunica' se moli za nastavak i/ili obnovu patrijarhalnog nasilja protiv kojega se žene već stoljećima bore“. Zajedničko priopćenje kojim se poziva na nekolicinu prosvjednih aktivnosti na glavnom zagrebačkom trgu potpisale su, osim **Ženske mreže Hrvatske**,

86) <https://h-alter.org/hrvatska/zenska-mreza-hrvatske-u-subotu-organizira-protuprosvjed/> (pristup ostvaren 26. 7. 2023.).

Arijana Lekić-Fridrih, Udruga Domino, Pokret za sekularnu Hrvatsku, Udruga Protagora, Centar za građansku hrabrost - Hrabre sestre i Ustani za slobodu. Članak portala H-Alter posredstvom kojega je objavljen poziv na ometanje molitve krunice 1. srpnja objavljen je u sklopu projekta „O civilnom društvu“ koji financira Agencija za elektroničke medije iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

KONTEKST: Neistinito je da se muškarci okupljeni u molitvi krunice zalažu za obnovu patrijarhata i da

šalju ženomrzačke poruke. Niti patrijarhat niti žene ne spominju se u molitvenim nakanama javne molitve, a navedene poruke mogu se shvatiti i kao stereotipno prikazivanje. Lažno optuživanje za „patrijarhalno nasilje“ muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice stavlja u podređen položaj.

Osam prvih subota u mjesecu protiv molitve na Trgu bana Jelačića prosvjedovala je umjetnica **Arijana Lekić-Fridrih** i predstavnici udruge Domino. Svoje su neslaganje s molitvom krunice na glavnom trgu grada

Zagreba izražavali performansima pod nazivom „Tiha misa“. Udruga Domino producira prosvjedni performans „Tiha misa“, a općenito se bavi „propitivanjem tradicionalnih i radom na transformaciji opresivnih normi“. Udruga je u lipnju uoči održavanja njihova osmog prvosubotnjeg performansa zatražila očitovanje o molitvenoj inicijativi. Dopis su uputili Klubovima zastupnika u Hrvatskom saboru, predsjedniku Vlade Republike Hrvatske i predsjedniku Hrvatske demokratske zajednice Andreju Plenkoviću, predsjedniku

Republike Hrvatske Zoranu Milanoviću i, kako navode, Kaptolu (pretpostavlja se Zagrebačkoj nadbiskupiji). Na upit je odgovorio Ured predsjednika Republike Hrvatske, Klub zastupnika Socijaldemokratske partije, Klub zastupnika Možemo, Klub zastupnika Hrvatske socijalno-liberalne stranke i nezavisnog zastupnika Vladimira Bileka te Klub zastupnika Domovinskog pokreta. Među odgovorima jedino odgovori Ureda predsjednika i Kluba zastupnika Domovinskog pokreta nisu bili napadački nastrojeni prema javnoj molitvi krunice.

KATEGORIJA:

diskriminacija

Klub zastupnika Socijaldemokratske partije istaknuo je: „Normaliziranje ovakvih 'molitvenih okupljanja' bez ikakvih reakcija od strane vladajuće koalicije i Katoličke crkve, a kamoli njihove jasne osude, itekako negativno utječe na položaj žena u Hrvatskoj“.⁸⁷⁾

KONTEKST: Klub zastupnika je optužbom da javna molitva negativno utječe na položaj žena u Hrvatskoj diskriminirao molitelje.

87) <https://thisisadominoproject.org/osma-tiha-misa-u-zagrebu-i-slavonskom-brodu/> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

KATEGORIJA:

diskriminacija

Klub zastupnika Možemo izjasnio se: „Držimo da navedeno javno okupljanje doprinosi uznemiravanju dijela javnosti jer se kroz ovo okupljanje šalju poruke koje jačaju rodne stereotipe prema ženama.“

KONTEKST: Kao i Klub zastupnika SDP-a, sličnom konstatacijom i Klub Možemo je molitelje stavio u podređen položaj.

KATEGORIJA:

! predrasuda ili stereotip

Klub zastupnika Hrvatske socijalno-liberalne stranke i nezavisnog zastupnika Vladimira Bileka naveo je: „Naš stav je da su navedena okupljanja po trgovima retrogradni oblici pritiska na žene i pokušavanja okretanja kotača povijesti unatrag o kojima se ni Katolička crkva nije izjasnila.“⁸⁸⁾

88) <https://thisisadominoproject.org/osma-tiha-misa-u-zagrebu-i-slavonskom-brodu/> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

KONTEKST: Klub zastupnika HSLŠ-a i nezavisnog zastupnika Vladimira Bileka iskoristio je stereotipnu tvrdnju kako bi diskreditirao javnu molitvu krunice i molitelje.

Dana 1. srpnja muška se molitva krunice održala u Zagrebu, Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima, Virovitici i Zadru. Molitvi na glavnom zagrebačkom trgu priključio se sisački biskup mons. Vlado Košić.

KATEGORIJA:

neistina ili kleveta

diskriminacija

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 1. srpnja tijekom miroljubive molitve krunice anonimna prosvjednica verbalno je napala okupljene muškarce. Vikala je: „Zašto lažete Isusa? Tko vas plaća? Više novaca ide Crkvi nego znanosti, zdravstvu i

školstvu! Isus vam je zabranio da klečite po trgovima, kako vas nije sram?!“, a obraćajući se jednom od muškaraca rekla je: „Nema on k***c, nema ni jaja!“⁸⁹⁾

KONTEKST: Anonimna žena grubim je i vulgarnim vrijeđanjem diskriminirala molitelje posluživši se pri tom govorom mržnje. Iznijela je neistinitu optužbu da se u Crkvu ulaže više novca nego u javno zdravstvo i obrazovanje.

89) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-zena-vikala-na-kleccavce-u-zagrebu-nema-on-kac-nema-ni-jaja/2475957.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip

neargumentirana optužba

diskriminacija

Dana 1. srpnja predsjednik Socijaldemokratske partije, saborski zastupnik **Peda Grbin** izjavio je: „Je li prije 10 godina u Zagrebu, u Karlovcu, u Splitu, u Dubrovniku bilo ljudi koji su na trgovima klečali da bi se žene vratile tamo gdje im je mjesto?“⁹⁰⁾

90) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/fred-matic-o-kleavcima-cudna-druzina-koja-nas-zeli-vratiti-stoljcima-una-trag/2475976.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

Predsjednica Glavnog odbora Foruma žena Socijaldemokratske partije **Andreja Marić** istaknula je da se: „oštro protive okupaciji Trga bana Jelačića i svih ostalih trgova“ te da im je „dosta da se spotiču o klečavce“.⁹¹⁾

KONTEKST: Grbin je neargumentirano i stereotipski optužio muškarce okupljene u molitvi krunice za protivljenje ženskim pravima. Marić je korištenjem neprijemljenog izričaja stavila muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice u podređen položaj.

91) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/fred-matic-o-kleavcima-cudna-druzina-koja-nas-zeli-vratiti-stoljcima-una-trag/2475976.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

KATEGORIJA:

 predrasuda ili stereotip

 neargumentirana optužba

Dana 3. srpnja Robert Bajruši u Jutarnjem listu objavljuje kolumnu pod naslovom „Domaća verzija talibanskog poimanja ženske 'čednosti' jaše dalje uz sudjelovanje jednog biskupa“. Bajruši muškarce okupljene u molitvi krunice naziva klečavcima, a njihove molitvene nakane nazivaju se „talibanskim poimanjem ženske čednosti“⁹²⁾

KONTEKST: Na temelju neutemeljenog i stereotipiziranog zaključivanja Crkvu se optužuje da se ponaša „kao da su još ratne devedesete“ te joj se spočitava „povratak u mračni srednji vijek“. O molitvenim nakanama muškaraca okupljenih u molitvi krunice zaključuje se isključivo na temelju stereotipa.

U subotu 5. kolovoza, na jedan od najvažnijih državnih blagdana u Republici Hrvatskoj - Dan pobjede i domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja muškarci su javno molili krunicu u Zagrebu, Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Slavanskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Zadru, Vinkovcima i Virovitici.⁹³⁾

U subotu, 2. rujna muška molitva krunica održala se u Zagrebu, Dubrovniku, Zadru, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Osijeku, Karlovcu, Slavanskom Brodu, Vinkovcima i Virovitici.⁹⁴⁾

Tijekom miroljubive molitve krunice zbilo se i incident između političkog aktivista i bivšeg saborskog

92) Jutarnji list, 3. 7. 2023., str. 17.

93) <https://vigilare.info/katolibanstvo/2023/08/ove-subote-muskarci-nastavljaju-moliti-krunicu-diljem-hrvatske/> (pristup ostvaren 16. 3. 2024.).

94) <https://muzevnibudite.com/11194-2/> (pristup ostvaren 14. 3. 2024.).

zastupnika stranke Živi zid **Ivana Pernara** i Arijane Lečić-Fridrih koja predvodi prosvjedni performans protiv javne molitve krunice. Ona je Pernara optužila za spolno uznemiravanje: „Ja sam se rukovala s gospodinom Pernarom koji mi je savio ruku i stavio mi je na grudni. To je na jednom ovakvom skupu jedna vrlo simbolična gesta.“ **Pernar** je na optužbu odgovorio: „Ljevičarka je u panici, došla je da mi pruži ruku za koju nisam znao da je ofarbana u crvenu boju, budući da je ona prilikom rukovanja čvrsto stiskala moju ruku kako bi me zaprljala tom bojom, ja sam primio njenu ruku i tu (njenu) prljavu ruku naslonio na njenu haljinu.“⁹⁵⁾

KATEGORIJA:

 neargumentirana optužba

 neistina ili kleveta

Dana 2. rujna Udruga Domino povodom organizacije desetog prosvjednog performansa protiv javne molitve pod nazivom „Tiha misa“ izdala je priopćenje u kojem je optužila muškarce okupljene u molitvi krunice da iza njih stoji Zaklada *Ordo Iuris*. Istaknuli su i: „Na nama kao odgovornim građanima i građankama jest da upozorimo i DESETI put na javnu, organiziranu i plaćenu kampanju koja zaziva nejednakost koja nam je zajamčena Ustavom - bez obzira što se odvija u formi 'molitve' krunice.“⁹⁶⁾

KONTEKST: Udruga Domino u priopćenju neistini to navodi da je javna molitva krunice plaćena kampanja i da iza projekta *Muževni budite* stoji Zaklada

95) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/pernar-o-optuzbama-aktivistice-uzvratio-sam-ljevicarki-istom-mjerom/2492220.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2023.).

96) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/udrugadomino-s-kleavcima-na-trgovima-su-i-iskusni-poljski-aktivisti/2492177.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

Ordo Iuris ne donoseći ni jedan dokaza za svoje tvrdnje – suprotne iznesenom u javnim nastupima organizatora krunice.

Na spomendan Blažene Djevice Marije od Krunice, ujedno i prvu subotu u mjesecu listopada – 7. listopada krunica se molila u Zagrebu, Dubrovniku, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima, Virovitici i Zadru.⁹⁷⁾

KATEGORIJA:

javno poticanje na nasilje i mržnju

Dana 7. listopada tijekom miroljubive subotnje molitve krunice politički aktivist i bivši saborski zastupnik političke stranke Živi zid **Ivan Pernar** razgovarao je s prosvjednicima koji su glasno bubnjali da bi ometali molitvu. Više prosvjednica i prosvjednika verbalno se sukobilo s Pernarom psujući mu, nazivajući ga pogrđnim imenima i prijeteći mu.⁹⁸⁾

KONTEKST: Prosvjednici protiv javne molitve Pernaru su se obraćali govorom mržnje.

KATEGORIJA:

diskriminacija

Dana 7. listopada na portalu **Tris** objavljen je tekst pod naslovom: „Kome se mole 'klečavci' s Trga bana Jelačića, ako je među njima i osuđeni ratni zločinac

97) <https://vigilare.info/katolibanstvo/2023/10/svjetska-molitva-krunice-u-subotu-7-listopada-i-u-cijeloj-hrvatskoj-odazovite-se/> (pristup ostvaren 18. 3. 2024.).

98) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-incident-pernara-i-prosvjednika-protiv-klecevaca-na-rubu-fizickog-sukoba/2501835.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

Dario Kordić? Kojem to bogu i u ime koje vjere?“ U tekstu je istaknuto: „Oni koji se mole za neravnopravnost spolova i diskriminiranje žena kao drugorazrednih bića stvorenih tek da bi služile svojim muškarcima, ne zaslužuju pažnju nikog ozbiljnog, pa ni ove retke. Dobili su ih samo zato što su Kordićevim “pojačanjem” ove subote jasno pokazali svima tko su i što su, koliko su lažni i u vjeri i u životu, koliko je njihov sustav ‘vrijednosti’ defektan i prijezira vriedan.“⁹⁹⁾

KONTEKST: Muškarci okupljeni u molitvi krunice u članku su omalovažavani i vrijeđani, tj. diskriminirani.

99) <https://tris.com.hr/2023/10/kome-se-mole-klepacvi-s-trga-bana-jelacica-ako-je-medu-njima-i-osudeni-ratni-zlocinac-dario-kordic-kojem-to-bogu-i-u-ime-koje-vjere/> (pristup ostvaren 18. 3. 2024.).

KATEGORIJA:

- **predrasuda ili stereotip**
- **neargumentirana optužba**
- **diskriminacija**

Dana 11. listopada zastupnik u Europskom parlamentu iz redova **Socijaldemokratske partije Hrvatske (PES) Predrag Fred Matić** u intervjuu za N1 televiziju komentirao je molitvena okupljanja projekta *Muževni budite*. Istaknuo je: „Ljudi koji se mole sto metara od katedrale, to jednostavno nije molitva i to treba reći. To je politički skup, dobro financiran i dobro organiziran, a sve pod željom stavljanja drugih pod njihove skute. Dakle, žena

ne može biti drugotna i mi ćemo se boriti protiv toga, Bog je rekao da su sva ljudska bića stvorena jednaka. Ono što je još žalosnije je da je tamo sve veći broj žena, pretpostavljam njihovih žena, ali to nas neće obeshrabriti, mi ne želimo da žene budu drugotne. Zna se da vladajuči i Crkva to podržavaju, naravno, ne glasno i jasno. Vidjeli ste da kada su pojedini biskupi ukazali da tome ondje nije mjesto da su odmah dobili po nosu od vrha Crkva. Zna se za koju političku opciju oni drukaju. U ovoj zemlji je 90 posto katolika i oni kažu da su ugroženi. Apsurdno je i tužno jer oni se kriju iza vjere, a to je što rade je politički aktivizam.¹⁰⁰⁾

100) <https://n1info.hr/vijesti/fred-matic-o-moliteljima-na-trgu-zna-se-za-koju-politicku-opciju-oni-drukaju/v> (pristup ostvaren 12. 11. 2023.).

KONTEKST: Matić okupljene u javnoj molitvi stereotipski, u maniri teorije zavjere i neargumentirano optužuje za politički aktivizam, obilno financiranje i „tajnu“ potporu crkvenih i državnih vlasti. Muškarcima okupljenima u javnoj molitvi krunice imputira stavove koje niti u molitvenim nakanama niti javno nisu zastupali pri tom ih vrijeđajući i diskreditirajući čime ih je doveo u neravnotežan položaj.

U subotu, 4. studenoga muškarci su okupljeni na molitvi krunice u Zagrebu, Osijeku, Dubrovniku, Karlovcu, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Zadru, Virovitici i Vinkovcima.¹⁰¹⁾

101) <https://muzevniбудite.com/i-ove-subote-muskarci-mole-krunicu-u-10-ak-hrvatskih-gradova-2/> (pristup ostvaren 14. 3. 2024.).

KATEGORIJA:

zločin iz mržnje zbog vjeroispovijesti

Dana 4. studenoga tijekom javne molitve krunice dok su prosvjednici protiv javne molitve krunice glasno bubnjali zbio se verbalni i fizički obračun u kojem je starija prosvjednica **Višnja Škreblin** kolicima koje koristi kao pomoć u hodanju verbalno i fizički nasrnula na političkog aktivista i bivšeg saborskog zastupnika političke stranke Živi zid **Ivana Pernara** koji je snimao okupljene prosvjednike i postavljao im pitanja o razlozima njihova okupljanja i značenjima njihovih uvredljivih i diskriminatornih transparenata.

Mediji su poslije otkrili **da je napadačica aktivistica radikalno lijeve političke stranke Radnička fronta, čija je predsjednica Katarina Peović** više puta javno napadala i diskriminirala molitelje te je prema klasifikaciji ovoga Izvješća višekратно počinila kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju pozivom na zabranu javne molitve.¹⁰²⁾

KONTEKST: Fizičkim nasrtajem na Pernara koji je kritizirao prosvjednike protiv javne molitve, gospođa Škreblin je počinila čin fizičkog nasilja motiviran vjerskom netrpeljivošću.

102) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-incident-kod-kleavaca-starija-zena-s-kolicima-krenula-na-pernara/2509709.aspx> (pristup ostvaren 15. 1. 2023.).

KATEGORIJA:

! predrasuda ili stereotip i i diskriminacija

Dana 24. studenoga uoči **Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama** **Socijaldemokratska partija** na svojim je stranicama objavila da je na njihovu inicijativu u 33 jedinice lokalne samouprave izglasana deklaracija „Sigurno mjesto za žene“. Inicijativu je pokrenula Stranka europskih socijalista (PES), a njezin je cilj proglašavanje što većeg broja lokalnih sredina sigurnim mjestima za žene. Povodom donošenja te deklaracije u Zagrebu predsjednik Gradske skupštine Grada Zagreba iz redova Socijaldemokratske partije Joško Klisović istaknuo je: „Rezolucija o proglašenju Zagreba sigurnim mjestom za žene je bila poruka svim onim muškarcima i

organizacijama koji kroz različite verbalne makinacije, manipulacije i molitve zazivaju 'čedne', poslušne i podređene žene.“¹⁰³ Dodao je i : „Znamo da danas u Hrvatskoj imamo previše ljudi čiji je mentalni sklop utemeljen u patrijarhalnom, konzervativnom tumačenju vjerskih knjiga na pogrešan način.“¹⁰⁴

KONTEKST: Klisović je na temelju predrasuda o molitvenim nakanama muškaraca okupljenih u molitvi krunice donio netočne zaključke o njihovim namjerama. Etiketirajući javnu molitvu i imputirajući moliteljima stavove koji ne slijede iz njihovih nakana i izjava, Klisović je diskriminirao muškarce okupljene u molitvi krunice.

103) <http://www.sdp.hr/aktualno/veliki-broj-gradova-opcina-prijedlog-sdp-a-prihvatio-rezoluciju-sigurno-mjesto-zene/> (pristup ostvaren 15. 12. 2023.).

104) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/sdpovac-protiv-kleavaca-oni-mole-za-zenu-koja-sluzi-muskarcu/2521454.aspx> (pristup ostvaren 15. 12. 2023.).

U subotu, 2. prosinca muška molitva krunice održala se u Zagrebu, Karlovcu, Osijeku, Slavonskom Brodu, Splitu, Šibeniku, Trogiru, Vinkovcima, Virovitici i Zadru.¹⁰⁵⁾

KATEGORIJA:

diskriminacija

Dana 10. prosinca u Pregledu tjedna **Večernjeg lista Toni Ivanišević** izvrgnuo je ruglu muškarce okupljene u miroljubivoj molitvi krunice nazvavši ih, među ostalim, klečavcima. Antireligijski stav Ivanišević je iskazao i izvrgavanjem ruglu muslimanske vjeroispovijesti dijela useljenika u Republiku Hrvatsku: „Udruga stranih radnika, budućih hrvatskih državljana, objavila je priopćene u kojem ističe da apsolutno podržava njihove ciljeve. Štoviše, predsjednik udruge Sayed Mohammad Mumadi naglasio je kako ne samo da podržava ciljeve molitelja nego je naglasio i kako bi u te ciljeve dodao i javno bičevanje bludnica koje nepokrivene glave paradiraju okolo bez pratnje muškaraca.“¹⁰⁶⁾

KONTEKST: Pod krinkom satire Ivanišević je diskriminirao muškarce okupljene u molitvi krunice, kao i useljenike u Hrvatsku islamske vjeroispovijesti.

KATEGORIJA:

predrasuda ili stereotip diskriminacija

Dana 16. prosinca u **Večernjem listu** objavljen je članak pod naslovom „Atak na prava žena sve radikalniji“ novinarkе **Renate Rašović**. U člancima se citira izjava **Predraga Freda Matića**, zastupnika u Europskom parlamentu iz redova Socijaldemokratske partije (PES) uperena protiv javne molitve: „Marginalci pokušavaju, vrlo perfidno, preko molitve i vjere doći do onih stvari za koje smo mislili da smo ih ostavili u srednjem vijeku.“ U članku je prenesena i izjava **dr. Ivane Kekin**, predsjednice političke stranke Nova ljevica i saborske zastupnice iz redova političke platforme Možemo!. Kekin je izjavila: „...vidimo da se pod pravom na vjeroispovijest skrivaju mračne želje za kontrolom tuđih ženskih tijela, od molitelja pred bolnicama koji uznemiravaju pacijentice do onih na trgovima.“¹⁰⁷⁾

KONTEKST: Matić i Kekin sudove o moliteljima donijeli su na temelju predrasuda, a vrijeđajući ih i diskreditirajući u svojim su ih izjavama doveli u određeni položaj.

105) <https://muzevnibudite.com/i-ove-subote-muskarci-mole-krunicu-u-10-ak-hrvatskih-gradova-3/> (pristup ostvaren 13. 3. 2024.).

106) Večernji list, 10. 12. 2023., str. 16.

107) Večernji list, 16. 12. 2023., str. 44.

Elementi medijske dehumanizacije

Medijska difamacijska kampanja očitovala se i u načinu na koji se izvještavalo o temi molitvenog okupljanja na trgovima. Dio medija, među kojima su prednjačili portali **Index.hr** i **Telegram**, na težak su način vrijeđali okupljene molitelje, odlučivši se u izvješćima o njima koristiti se pogrdnim nazivom „klečavci“. Na taj način nisu samo pridonijeli sveopćoj klimi radikalizacije i društvene polarizacije, nego su i teško povrijedili novinarsku etiku i sve principe objektivnog novinarstva. Uporaba diskriminatornog, uvredljivog i ponižavajućeg pojam „klečavci“ najistaknutiji je primjer kampanje dehumanizacije u kojoj se, najviše u medijskim napisima i istupima, pomnim odabirom riječi, muškarcima okupljenima u molitvi krunice nastojalo što je moguće više izbjeći pridjevanje ljudskih osobina i prihvatiti javni narativ u kojima ih se svodi na jednu navodno negativnu, nazadnu i nepoćudnu aktivnost i s njom povezan stav. Pojam „klečavci“ bio je nerijetko popraćen i drugim diskriminatornim i dehumanizacijskim izrazima poput „klečatelji“, „klečeći testosteroni“, „dečki na koljenima“ i „katolički mužjaci“. Osim prethodno predstavljenih, tijekom 2023. i ovi su naslovi katoličke muškarce okupljene na trgovima hrvatskih gradova dehumanizirali:

- 7. siječnja, **Index.hr**: „FOTO Klečavci opet u centru Zagreba. Mole protiv spolnih odnosa prije braka“¹⁰⁸⁾
- 6. ožujka, **Index.hr**: „U Otvorenom rasprava o klečavcima: 'To je zapravo prosvjed protiv prava žena“¹⁰⁹⁾
- 1. travnja na portalu **Index.hr**: „FOTO Klečavci molili u Zagrebu, došli prosvjednici s puno transparenta. Pogledajte“

108) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/foto-kleavci-opet-klece-na-trgu-bana-jelacica/2427045.aspx> (pristup ostvaren 25. 1. 2023.).

109) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/u-otvorenom-rasprava-o-kleavcima-to-je-zapravo-prosvjed-protiv-prava-zena/2444178.aspx> (pristup ostvaren 17. 7. 2023.).

- 1. travnja, portal **Telegram** objavljuje članak pod naslovom: „Foto: Jutros je klečavce na Trgu dočekao veliki broj prosvjednika. Posebno je oduševio jedan heroj“¹¹⁰⁾
- 6. svibnja, portal **Index.hr** objavljuje članak pod naslovom: „VIDEO Pogledajte svađu Zagrepčanina i obožavateljice klečavaca“¹¹¹⁾
- 3. lipnja, **Telegram**: „Klečavci su opet na Trgu. Pojavili se i prosvjednici, policija ih je upravo razdvojila“¹¹²⁾
- 3. lipnja, Katarina Knežević na portalu **Telegram**: „Performans protiv klečavaca: 'Prate scenarij iz Poljske, Hrvatska se okrenula mizoginom turizmu“¹¹³⁾
- 1. srpnja na portalu **Index.hr**: „FOTO Biskup Košić na Trgu s klečavcima. Protuprosvjednice: Žena je netko, a ne nešto“¹¹⁴⁾
- 5. kolovoza na portalu **Index.hr**: „Klečavci opet na središnjem zagrebackom trgu. Molit će i u drugim gradovima“¹¹⁵⁾

110) <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/foto-jutros-je-kleavce-na-trgu-docekao-veliki-broj-prosvjednika-posebno-je-odusevio-jedan-heroj/> (pristup ostvaren 24. 7. 2023.).

111) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-pogledajte-svadju-zagrepcanina-i-obozavateljice-kleavaca/2461049.aspx> (pristup ostvaren 6. 7. 2023.).

112) <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/kleavci-su-opet-na-trgu-pojavili-su-se-i-prosvjednici-policija-ih-je-upravo-razdvojila/> (pristup ostvaren 19. 7. 2023.).

113) <https://www.telegram.hr/politika-kriminal/performans-protiv-kleavaca-prate-scenarij-iz-poljske-hrvatska-se-okrenula-mizoginom-turizmu/> (pristup ostvaren 24. 7. 2023.).

114) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/foto-biskup-kosic-na-trgu-s-kleavcima-protuprosvjednice-zena-je-netko-a-ne-nesto/2475898.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

115) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/kleavci-opet-na-sredisnjem-zagrebackom-trgu-molit-ce-i-u-drugim-gradovima/2485066.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

- 5. kolovoza novinarka Veronika Miloševski na portalu **24 sata**: „Ni kiša nije omela okupljanje: 'Klečavci' opet mole na Trgu, prosvjednici razvili transparent“¹¹⁶⁾
- 2. rujna na portalu **Index.hr**: „Klečavci molili na glavnom zagrebačkom trgu, pogledajte fotografije“¹¹⁷⁾
- 2. rujna na portalu **Index.hr**: „FOTO Pogledajte kako je izgledao prosvjed protiv klečavaca u Zagrebu“¹¹⁸⁾
- 2. rujna na portalu **Index.hr**: „FOTO Prosvjednica u Zagrebu stala pred klečavce: 'Dosta je'“¹¹⁹⁾
- 2. rujna na portalu **Jutarnjeg lista**: „Građani prosvjedovali protiv 'klečavaca', žene se namazale crvenom bojom i stale pred njih“¹²⁰⁾
- 8. rujna u **Jutarnjem listu**: „U Zagrebu se klečavci opet molili, u blizini održan prosvjed protiv njih“¹²¹⁾
- 7. listopada na portalu **Index.hr**: „FOTO I VIDEO Pogledajte transparente na prosvjedu protiv klečavaca“¹²²⁾
- 7. listopada na portalu **Jutarnjeg lista**: „Klečavci ponovno na Trgu bana Jelačića; tu je i Pernar, galami na protuprosvjednike“¹²³⁾
- 4. studenoga na portalu **Index.hr**: „VIDEO Klečavci molili u centru Zagreba, među protuprosvjednicima i Fred Matić“¹²⁴⁾
- 4. studenoga na portalu **Index.hr**: „FOTO Klečavci molili i u Osijeku“¹²⁵⁾
- 4. studenoga na portalu **Jutarnjeg lista**: „Klečavce na Trgu nije zaustavila ni kiša, među njima SDP-ovci, razdvaja ih policija“¹²⁶⁾
- 5. studenoga na Četvrtom programu **hrvatske javne radiotelevizije - Hrvatske radiotelevizije** u emisiji „Bez komentara: Zagreb“ emitiran je prilog pod nazivom „Klečavci i protuprosvjednici“¹²⁷⁾
- 2. prosinca na portalu **Index.hr** objavljen je članak pod naslovom „VIDEO Klečavci opet zauzeli trg, prosvjednici glasno bubnjali“¹²⁸⁾

116) <https://www.24sata.hr/news/ni-kisa-nije-omela-okupljanje-klecavci-opet-mole-na-trgu-prosvjednici-razvili-transparent-926389> (pristup ostvaren 5. 1. 2023.).

117) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/klecavci-molili-na-glavnom-zagrebackom-trgu-pogledajte-fotografije/2492155.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2023.).

118) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/foto-pogledajte-kako-je-izgledao-prosvjed-protiv-klecavaca-u-zagrebu/2492163.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2023.).

119) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/foto-prosvjednica-stala-pred-klecavce-dosta-je-i-ovog-i-zakona-koji-ne-stite-zene/2492182.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

120) <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/gradani-prosvjedovali-protiv-klecavaca-zene-se-namazale-crvenom-bojom-i-stale-pred-njih-15370617> (pristup ostvaren 15. 1. 2024.).

121) Jutarnji list, 8. 10. 2023., str. 7.

122) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/foto-i-video-pogledajte-transparente-na-prosvjedu-protiv-klecavaca/2501861.aspx> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

123) <https://www.jutarnji.hr/vijesti/hrvatska/klecavci-ponovno-na-trgu-bana-jelacica-tu-je-i-pernar-galami-na-protuprosvjednike-15381849> (pristup ostvaren 8. 1. 2024.).

124) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-klecavci-molili-u-centru-zagreba-medju-protuprosvjednicima-i-fred-matic/2509691.aspx> (pristup ostvaren 15. 1. 2023.).

125) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/foto-klecavci-molili-i-u-osijeku/2509814.aspx> (pristup ostvaren 15. 1. 2024.).

126) <https://www.jutarnji.hr/vijesti/zagreb/klecavce-na-trgu-nije-zaustavila-ni-kisa-medu-kontraprosvjednicima-i-sdp-ovci-razdvaja-ih-policija-15390892> (pristup ostvaren 15. 1. 2023.).

127) <https://vigilare.info/oni/2023/11/pisite-hrt-u-zbog-sramocenja-molitelja-svete-krunice/> (pristup ostvaren 25. 1. 2023.).

128) <https://www.index.hr/vijesti/clanak/video-klecavci-opet-zauzeli-trg-prosvjednici-glasno-bubnjali/2517454.aspx> (pristup ostvaren 15. 12. 2023.).

Uvredljivi transparenti u kojima se vulgarno i nehumano ponižavalo muškarce okupljene u javnoj molitvi krunice bili su dio standardnog folklorla prosvjednika koji su se svake prve subote okupljali poglavito na glavnom zagrebačkom trgu. Veći dio prosvjednih, također nerijetko vulgarnih, transparentata **bio je usmjeren protiv zabrane pobačaja i protiv zabrane nečednog odijevanja žena**, iako muškarci okupljeni u javnoj molitvi krunice ništa od navedenog nisu zagovarali već su molili „za prestanak“ pobačaja i „za čednost u odijevanju i ponašanju“. Svakako najgori tip nasilja prosvjednika nad moliteljima bili su **transparenti koji su na najbestijalniji način vrijeđali katoličke vjerske istine te iznosili uvrede na račun Krista, Blažene Djevice Marije i katoličkih svetaca**. Takve uvrede nisu bile uperene samo protiv molitelja okupljenih na Trgu, **već su uvreda svakom vjernik i cijeloj Katoličkoj Crkvi, ali i svakom pojedincu koji razumije koncept ljudskih prava, a napose prava i obveze koje proizlaze iz hrvatskim Ustavom i međunarodnopravnim aktima ozbiljenog ljudskog prava na slobodu vjeroispovijesti**. Dio transparentata kojima su prosvjednici protiv javne molitve na trgovima hrvatskih gradova izrazili svoje neslaganje s prakticiranjem ljudskog prava na slobodu vjeroispovijesti, ljudskog prava na slobodno javno prakticiranje vjere, ljudskog prava na slobodu govora i ljudskog prava na slobodno javno okupljanje:

SAMO KUKAVICE I
IZDAJICE KLEČE I
MOLE

NI DRŽAVU,
NI BOGA BLIZU
JAJNIKA MOGA

MOJA PIPICA,
MOJA SLOBODICA

FEMINIZAM
ISPRED BIBLIJE

DA JE BAR
MARIJA
POBACILA

NEVINOST JE
ZASTARJELI
DRUŠTVENI
KONCEPT

NIJE
MOJA VAGINA
VAŠA JAVNA
TRIBINA

NE GLEDAJ ME
KAO KOMAD MESA

ZA RASKID
VATIKANSKIH
UGOVORA

Zaključak

Unatoč tomu što je **Izvešće o netrpeljivosti i napadima na Katoličku Crkvu i katoličke vjernike u Hrvatskoj u 2022. godini** dokazalo zabrinjavajuće trendove medijske i aktivističke kampanje denuncijacije, dehumanizacije i demonizacije muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krunice koja je imala sve karakteristike propagande totalitarizma, u 2023. godini nažalost došlo je do daljnjeg porasta poruka mržnje uperenih prema moliteljima, njihova daljnjeg nekažnjelog ponižavanja, klevetanja i zastrašivanja. Spirala mržnje, nažalost je zahvaćala sve više društvenih dionika pa se tako od aktivističkih, antikatoličkih medija proširila na aktivističke skupine, glavnostrujaške medije te lijeve i liberalne političke stranke. Ovi su društveni dionici jednoglasno provodili kampanju protiv javne molitve krunice javnim blaćenjem i huškanjem. Počevši sa stereotipnim zaključivanjem o moliteljima, njihovim namjerama i nakanama, preko na stereotipima i predrasudama utemeljenog zaključivanja do otvorenog iznošenja neistina, pa i kleveta na račun molitelja, **izgrađivan je narativ na temelju kojega se u javnosti stvorio nehamani i anticivilizacijski dojam dopuštenosti odašiljanja diskriminatornih poruka protiv muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krunice**. Normalizacija diskriminacije u konačnici je dovela do javnog plasiranja dehumanizacijskih poruka, javnog pozivanja na zabranu molitvenih okupljanja i otvorenog govora mržnje – javnog pozivanja na nasilje i mržnju. Porast govora mržnje i iskazivanja stavova protivnih Ustavu Republike Hrvatske i svim međunarodnopravno valjanim dokumentima koji opisuju ljudska prava i njihovo ozbiljenje, **u konačnici su doveli do više slučajeva verbalnih i fizičkih obračuna miroljubivih, nenasilnih i politički neaktivnih muškaraca okupljenih u javnoj molitvi krunice s jedne strane i agresivnih aktivističkih i politički aktivnih prosvjednika s druge strane**. Do većih sukoba tijekom javne molitve nije došlo zahvaljujući aktivnom angažmanu hrvatske policije.

Udruga U ime obitelji zahvaljuje snagama Ministarstva unutarnjih poslova koje su od daljnjih fizičkih izgreda obranile miroljubive i nenasilne muškarce okupljene u molitvi krunice koji su se prije svake svoje molitve javno ograđivali od isticanja bilo kakvih ideoloških i političkih simbola, znakova i djelatnosti bilo kojeg od slobodno okupljenih muškaraca. Sve druge institucije državne vlasti, a napose **pučku pravobraniteljicu, kao opunomoćenicu Hrvatskog sabora koja je obvezna bdjeti nad zaštitom svakog ljudskog prava**, pozivamo da svojim izjavama i aktivnim djelima, kao što to običavaju u drugim slučajevima kršenja ljudskih i građanskih prava, učine sve što je u njihovoj moći kako bi se osudile, suzbile, zabranile i onemogućile sve izjave, djela i aktivnosti koje zagovaraju i aktivno ozbiljuju dokidanje ljudskog prava na slobodu vjeroispovijesti, ljudskog prava na slobodu javnog prakticiranja vjere, ljudskog prava na slobodu govora i ljudskog prava na slobodu javnog okupljanja

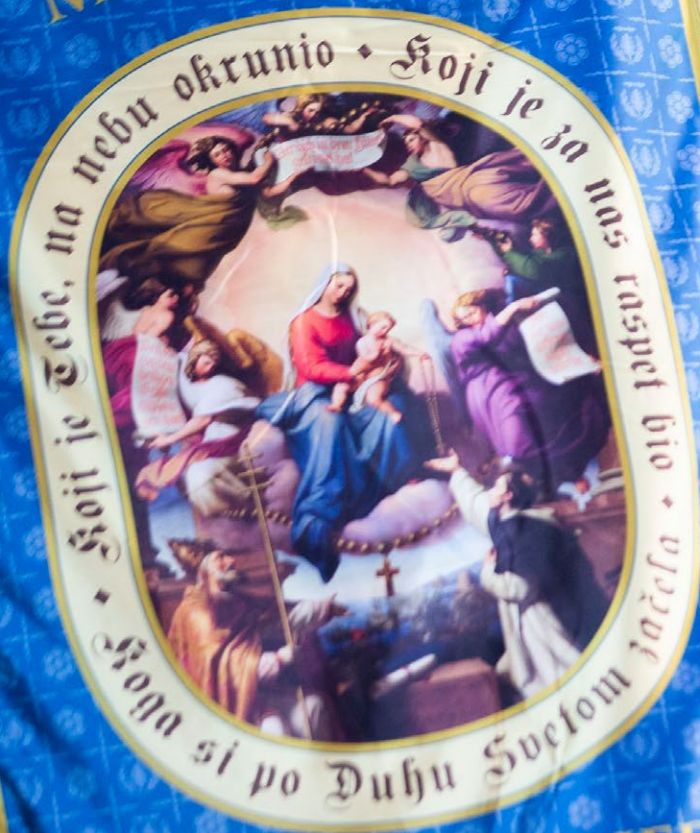
Sve medijske kuće i djelatnike, sve aktiviste i političare pozivamo na poštivanje temeljnog zakona – Ustava Republike Hrvatske i ustavnog prava na slobodu vjeroispovijesti. Svako kršenje Ustava gaženje je temelja na kojem je utemeljena hrvatska država, ali i hrvatskog naroda koji je ustavni osnivač hrvatske države. Sve medijske djelatnike podsjećamo i na jedan od pet glavnih ciljeva djelovanja Međunarodne federacije novinara u kojem se, o toj organizaciji, navodi: „Protivi se diskriminaciji svih vrsta i osuđuje korištenje medija za propagandu ili promicanje netolerancije i sukoba.“¹²⁹⁾ Budući da ovo izvješće nesporo pokazuje da je medijska difamacijska kampanja prethodila prosvjedima i javnom poticanju na nasilje i mržnju, apeliramo na sve novinare i medijske djelatnike da se suzdrže od daljnjih odašiljanja stereotipnih i diskriminatorskih poruka te poruka mržnje

129) <https://www.ifj.org/who/about-ifj> (pristup ostvaren 18. 4. 2024.).

te da se slijedeći i hrvatski Ustav i postulate Međunarodne federacije novinara aktivnije založe za promoviranje tolerancije, nenasilja i suzbijanje svakog oblika diskriminacije, javnog pozivanja na nasilje i mržnju i zločine iz mržnje.

U ime civilizacijskih ostvarenja zapadnoga svijeta ostvarenih u univerzalnom i međunarodno priznatom konceptu ljudskih prava, pozivamo sve javne aktere u Hrvatskoj i sve hrvatske građane da se suzdrže od svakog oblika diskriminacije, javnog pozivanja na nasilje i mržnju i počinjenja bilo kakvih napada motiviranih mržnjom.

GOSPO OD KRUNICE
MOLI ZA NAS

• Koji je Tebe, na nebu okrunio • Koji je za nas raspet bio • vjebi
• Koga si po Duhu Svetom začela •

GOSPA OD POBJEDE

Lepani 1571
Sisak 1593
Sinj 1715
Hrvatska 1991

u ime obitelji